

FEAR-
DO MHNADH
CHUAIDH A SCRIOBHADH ANN SA
BHLIADHNA

LE D. CRAWFORD
'S Fear-cuidich Mìstheilr Chleachdais ann an Ìomhaigh

"IN VIRTUTE DECVA."

ANN AN SUBHAILCEAN THA MAIS.

Air na cuir chum dealbh leabhraichean le SEYMOUR
GILLIES, Fear-eòlaiche.
Leabhraichean ann Glas-gho, 1795.

DO NOT WRITE
ON THIS A. S. P. CARD
AND RETURN IT TO THE
LIBRARY

LEO CRATON, M.D.
121 East 11th Street, New York City

ANNALS OF THE BRITISH MUSEUM

For the sale of books, pamphlets, etc.
See the Librarian's Catalogue
Published by the Librarian, British Museum

Focal no dha do luchd amhairc.

MA tha ni fa bith ann is an t searmoin so, airidh air toirt fa'near, cha 'n eagal nach faic an luchd leabhaidh iad fein e luath gu leor, is mar bheil, cha bhiodh ann mo mholadh-sa air a chuid is fearr ach bun'-char fochaid. Coigreich cha ghabh iad mo bhriathra'sa mar fhirinn iomlan, no mar riaghailt cheart freagarrach do 'm barail fein. Bha mi aig amhairc mu'm thimchioll air son urra ainmeil; te eigin a dheanamh a h ainm cliutach air a lughad dion a thoirt do 'm oirp neo' fho'lamte, agus lainneir thaitneach a sgaoileadh air gach laimh; smuainteach mi 'ris nach lughaid gu 'n abradh luchd fanoid nach robh tuillidh dreach na cuideachd ach an t ainm fo'ain-teach a bha na toiseach, leis a sin chuir mi romham mar robh ri teachd am cho'ail ach mi-chliu an lorg mo shaothair, gu b' fhearr team fein fhu'lang, no idir taingse a roinn ri neach a bha neo' chiontach, is nach robh air mhodh sa bith ga thoilltin; feadaidh e bith gu 'n abair feodhain eile; "is ioma fear gaelic snasmhor aig am bheil uirigiol fionalta, cainnt dheas, agus conaltradh, sgiolta tha gu mor na's iomchuidhe air son a leithid so na tha thusa:" ris an t seorse so cha 'n abair mi gu bheil iad mi-mho'eil na mearrachdach, aontaichidh mi leo anns an fhirinn, oir tha chuis gun amh'rus mar sin: Ge do tha i air an doigh so, cha'n e, iadsan is mo tuigse

agus ionnsachadh, is luaithe gu cronacha ;
 oir tha suairceas daonnan ceanguilte ri inmhe-
 ann an eolas, agus ann an cumantas is iad
 an dream is lugha tuigfe is mo' gheibh do
 dh' fhaillinnibh agus is deidheile air a
 thoirt. Is e tha aig miannacha' bhi smach-
 dail ann an fubhailce, is grinneas giulain
 cha 'n 'eil mise aig faoilin gur droch sheola-
 dhi' idir an t searmoin so ; is ma gheibh an
 te ghlic, choir, treis agus cuideacha ann
 an samhlaacha' fa bith le 'm oirp, cha 'n
 amhairc mi air mo shaothair ann an diomh-
 anas, no mo phaidheadh bhi do chuineadh
 gun eifeachd. A bhean chéillidh, ghean-
 muidh a thoirt chum sealla meafail, anns
 gach aite an taisbein i hieudan, chum
 feodhain eile bhrosnacha' gu gluasachd na
 slioghe, is a h'eisempleir a leanmhuin ; is to-
 graiglan fo cia fa bith mar bhios an t saoth-
 air air na críochnachadh, se fòuan run a
 dhuisg 'm' aigne san am ; agus gun amh'rus
 si mo ghuidhe dhurachdach i' bhi air na fag-
 ail torach le beannacha' Dhia.

An apology is necessary for the following dedication; as I mentioned in the preface, it was not intended, being not personally acquainted with the amiable character I have chosen for my patroness, when this sermon was composed. But all, who have the pleasure to know her, will applaud my taste, and say, my choice was judiciously directed.

Do Bhaintighearna na Cour ann an Ceantire.

'N UAIR a sgrìobh mi an t searmoin so, dh' fheadain iomradh a chluintin air ar 'n ainm ach cha robh m' eolas aig dol ni is faide; o chionn beagan mìosan, le mo shuillean is le mo chluasan fein chuala is chunnaic mi comhara ni bu leor air fionaltachd ar dealbh, uime sin le m' uille chridhe thionndaidh mi mo shealladh oirbhse mar aon a tha do rìreadh ann an feilbh air subhailcean neo-chumanta, agus mar bhun'char dion do 'm oirp neo-fho'lumte: cha 'n ann amhain o 'n fhine mheafail, ainmeil o 'n d' thainig sibh fein, no an teaghlach suairc ris am bheil sibh ceanguilte, ach air son inmhe is mo na iad so a roghnuich mi sibh, air son foilleirachd inntin nach 'eil a leithid daonn-an ra fhaicfin; snasmhorachd tuigse neo-chumanta, is air son ar deagh bheusan: Cha 'n ann o 'm bharail fein amhain a tha balla air cliu air na thogail, na tha mi gu h iomlan aig labhairt, ach o mholaid is deagh iomra Ministear air sgìreachd fein, agus o shaor aontacha' na 'n uile do 'n aithne sibh; Ge do bhiodh an t iomlan do asdar ar beatha air a leabhadh, 's i mo bharail gun amh'rus nach duisgeadh cuid no fosgla' do 'n rann-facha' trioblaid 'n ar brollach no nàire 'n ar gruaidh. Am maitheas cridhe anns an robh sibh daonnan co beartach tha dochus agam gu bi' cuid dheth air a roinn riumsa cuideachd,

agus fin le sealtuin seachad air dio-bhail m'-.
 solas ma is dio eolais ē ann ar 'n ainm a
 chur suas mar thearman do mo shaothair
 anmhan, gun urrad is air cead idhruidd na
 shaotain. Gu meal sibh fein, is ar compan-
 ach, solas gun choimeasg sa bith do amh'ar
 agus feilbh shaibhir air sonas fionruidd si so
 guidhe dhurachdach ar feirbheiseach umhal,

D. CRAUFORD.

agus an le teileann leachad air dho-chail n.
 eolas ma is dho-chail e ann ar n' ainm a
 chur suas mar theatman do mo theachtair
 annhan, gun urid is air cead idiridh na
 fiontair. Gu mael fihh fein, is ar compan-
 ach, tolas gun choimealg is bith do aith' ar
 agus feilbh theachtair air tolas fiontair is do
 guidhe dhurachd is theachtair umhal.

D. CRAWFORD.

*Leabhar focail ghlic Shalaimh.**Caib. xiv.*

BEAN ghlic togaidh i a tigh, ach an
amid bu mhiann le mhilleadh le na
laimh-aibh.

Se dleasdanas fir theagaisg beachd a ghabhail air giulan gach seorsa, air mnaibh air uairbh co maith ri fir, diomhaireachd a chridhe a thoirt fanear, 'sa rannfachadh le cuid do churam chum 's gu biodh e comasach air a leughadh a thaisbeanadh ann an dathanan iomchuidh fein. Cad nach 'eil mo thuigse no 'm eolas freagarach do 'n ghníomh dheacaire, oir gu cinnteach tha duilleagan folachaidh a chridhe cruaidh ran tuigfin, tha barrachd foghlum 'sa chuaidh luidheasachadh ormsa ro fheumail chum am brigh chuir ann an sealladh taitneach, 's chum buannachd an luchd eifdeachd, cad nach tig m'oirp air mhodh sa bith air aghaidh le neart mo-rùin 'n uair a tha mi aig tairgse subhailce a thoirt chum seallidh, no fhoillseachaidh na sgeudachadh fionalta fein; agus dubhailce a rugadh da foill, le na leigin fhaicfin ann a dealbh diblidh, fuidh mhithlachd 's m' mhaife; uallach faraichte ra ghiulan, gidh-

eadh tha mo thogradh aig innseadh, nam biodh mo shoilleirachd na b' iomlain no mo pheann nì's snasmhoire gu'm biodh iad ullamh chum mo thoil fhoilseachadh leis an umhlachd cheudna.

Bean ghlic togaidh i tigh, tha na briathra so co maiseach anna fein, air na 'n cean-gal co dreachail ra cheile as gu n' ann a dheanamh eaidirdheallachadh sa 'm bith am maife lughdachadh, ann an aite cur ra 'm fionaltachd. Bhidh fearmonachadh air mnaibh tha ra rìreadh na 'n creideas do 'n aidmheil, na 'n aobhar gairdeachais aig an duiche, cairdean, 's luchd eolas, air son an deadh ghiulan 's fonnmhuireachd am beathaidh, ca do tha a leithid so a chleachduin a nis na ni nuadh ma rannafachas sinn na sgriobhtairean le bheag idir do thairt fanear, cha d' theid sinn fada air bhur 'naghaidh nuair a chi sinn co-duchagh gu leor 's bunnachar air son teagaisg mar so: amhaircibh air an Litir chum na Romhanaich, caib. xvi. 1. Molam dhuibh, Phebe air Piuthair, neach tha na fearbhanta do'n Eaglais ta ann an Cenchrea, chum 's gu gabhadh sibh ria san Tighearna mar 's eubhaidh do naoimh, 's gu deanadh sibh cuideachadh le ann 's gach gnothach sonnuichte 's am biodh feum aice air bhur toirt fanear, oir rinn i fein cuideachadh le moran, agus leam sa fos, cuiribh failt air Persis noch 's ionmhuin leamsa ra rìreadh oir shaothridh i gu ro mhor ana nithe cliutach. Lùcas caib. xvi. 30. Na biodh gealtachd ortsa a

Mhaire, oir fhuair thu caomhneas maille ri Dia, Dh'ainmich mi na nithe so a leigeadh fhaicsin a meas a bha air mnaibh, bannoil ciuin, meassara, fonnhor, ann an suidheachadh nan sgriobtairean; agus cha 'n ann an sin amhain ach mar an gceudna an 's gach ionad, Duiche, no cearna do dhuiche, far am bheil an seorsa, saoidheil urramach ra fhaicsin, cha 'n eil cusboir sa chruitheachd a theid air thoiseachd, no ra shamhlachadh ri bean mhoghar, cheann-suighte, riaghailteach dhiadhaidh, tha i gun amh'rus ann am meas aig Dia, ann an tlachd aig daoine, na honoir da creideamh, na cliu da h'ainm, na huail da cairdean 's na deadh eifimpleir sa choimhearsnachd ma tim-choill.

A Bhean ghlic togaidh i Tigh. Ma 'n toisich i air gnothach sa 'm bith fonnruichte, no cudthromach, gluaisidh i air bunnachar cinnteach sabhailte, cha toir i ceum, no leum, bairigh, no amidach, cha chuir i laimh gu hobain ri gnìomh gun sult amhaireidh i thall 'sa bhos, roimpa 's na deigh smuainteachaidh i car tumuill barrachd 'sa labhrus i, le foighidin, ciuineas 's tuigse, ceasnachaidh i brìgh, 's buannachd gach rioch thig an sealladh le toirt fanear 's cnuasachd; feuchaidh i cia na subhailcean tha na 'n cuideachd, co dhiu 's motha do threimhdhreas, no sgail bhreige ann an ceangul riu; 'm am fregair i an canmhuin, ma 'n eisd, i an guth; no ma 'n smuaintigh i gluasachd na

'n cuideachd, ann an sin, nuair a chi i le
 rannfachadh ann's gach sealladh agus fos-
 gladh, gu bheil a sonnas fein foilleir gu
 leoir ra leughadh, ann 's ghnìomh a tha na
 rùn, cha bhi moit urra nì's faide, no cun-
 art aig dufgadh gealtachd, tha lan thoil
 a cridhe lé, tha togradh gu buillidh beo,
 cha nē 'mhain chum toiseachadh air a
 chusboir tha aig beathachadh a miann, ach
 mar an gceudn' a chuir crìoch aluinn: thait-
 neach air a ghnòthach ainmeil a tha i gabh-
 ail, ann an laimh, tha breathnacha na mna
 glic so airigh air toirt fanear, tha i gu fol-
 achaidh aig reusonachadh ria fein mu 'm
 bheil i aig foillseachadh a togra do neach
 samh bith, toiseachduin air nì nach eil
 daith-oil cha 'n 'eil a lithid so a ghnìomh
 aig brath ach intin bhairigh, a tha daonan
 air na leanmhuin le ach'afan daor; innt-
 readh air gnìomh nach eil mo stòras, no
 mo Thuigse iomuchudh air shon, cha 'n 'eil
 ann ach leth obair a bhios air na fhagail
 mar chomhartha foilleir air amideachd, 's na
 bhunchar fanoid do luchd an rathaid; ach
 a bhean ghlic so charruich i amharus gach
 cunart air falbh, ma 'n dh'huair aon neach
 sgeul no fios a b oirp, chaidh i steach gu
 huaigheach na seomar, dh'fheuch i air thus
 an t-suin a chosdadh an tiomlan, ma 'n do
 labhair i ri luchd oibre, ma 'n do cheannuich
 i nì sa bith no ma 'n do leag i am bunchar,
 chunt i rist a cuid airgid fein, bha 'n ceum
 so tearuinte, theich an sin gach doille 's

aithreachd le deithfir air falbh, chunnaic
 gu raibh pailteas aice chum a h obair
 a' ghiulan air aghaidh gun mhoran moill,
 thoifich i leis an tuigse, bha 'n gnìomh na
 ealladh gu foilleir aig lorgaireachd, bha
 i firinneach, furachair, faicileach, bunai-
 leach na gnothach; cusboirean faoin
 di-measail, cha do ghreimich air a h inntin,
 cha d' intir i leo ann an connadal, 's cha d'
 aon ann's an tomhas 's lugha 'h aigne on
 a chuis churamach, gus an d' thug i an
 tiomlan gu crìoch onorach; 'n uair a chun-
 naic i gu robh an dealbh taitneach, cha
 do cheil i an sin a rùn, gun dail bha 'm
 fod-seilbh gu 'h eallamh foilleir air na chom-
 haracha; an cruth gu daithoil, freagrarach
 ra fhaicfin, 's am bunchar air a leagail le
 gliocas, bha aon phonc airighte an sin air
 na bhuidhin, thoifich an obair le coslas maith,
 leis sin cha robh soirbheachadh agoil air
 mhodh sa bith, a bhean cheillidh so cha do
 stad a faothair uile leis so bha i fein air
 uairibh aig toirt suil fhurachair air an
 obair, curamach chum na clachan 's am fiodh
 a bhi reir a cheile reidh fionalta don 'n
 aon seorta. Faic a bhean ghlic so aig teachd
 gu laitheil a dh' fheuchain a luchd oibre,
 cluinnibh a briathra suairce, oir tha i gu
 tric ga 'n cur air am mothacha le earrail
 laidir gun failneachadh sa bith bhi na 'n
 faothair, aig innseadh dhoibh iad a thoirt
 an aire do bhrìgh gun robh obair gach neach
 ra dh' fheuchain gu mionaidach, agus gu cin-

nteach ra dearbhadh, ma 'm faigh aon do an
 luchd oibhre an tuarasdail; fhuair iad fios air
 an cunart ann an am, chum 's nach biodh
 cuis mhonbhair aris aig aon neach, chual 's
 chunnaic iad gu soilleir na nithe ris an
 robh iad ri earbha, leis sin ghabhadh an
 tiomlan dhiubh aig an robh duil ri luigh-
 eachd, mothacha 's curam, nach biodh faill-
 neachadh sa bith na 'n saothair, cha bu
 gbiomh air eigin a bha 'n fo idir, bha dath
 gach foill, ubraid, 's buairidh air na am
 fogar on togail, treimhdhireas agus reite ga
 'n giulan air aghaidh o thoiseachd gu deir-
 adh; ann an sin tha 'n luchd oibre a faotain
 an tuarasdail le meas, nuair tha an saothair
 air na dearbha sa fionaltachd soilleir ra
 fhaicfin, anois feadaidh sin innseadh co
 ris an cosmhuil an te so, co ach risean
 ann 's na sgriobtairean a thog a thigh,
 chlaidhaich gu domhain ma thiomchioll,
 sa leag gu seolta tearuinte am bunchar
 air a charruig, le cladairt 's driuch dhat
 's bhruchd na hùisgeachan, dh'amhaire na
 neoil ann an a truigan gruam-ach, on ci-
 urineachadh dubhlidh bhris a ghaoth laidir
 ma 'n sgaoil le frian gun riaghailt bhuaill
 an stoirm le cloidheamh taruingte, ma 'n
 g'uaire gun iochd no samhlachuidh trocair,
 ach bha an oirp dhioghaltach gu h iomlan
 an diomhanas, chuaidh am bunchar a lea-
 gail le saothair 's faicill 's cha ne sin am-
 hain, ach bha chuid eile do 'n togail da
 reir, uime sin sheas i gu daingean bunailteach

gun chrathadh gun aomadh; meafarrachd,
 creimhdhireas 's foighidin 's litir mholaidh
 shonruichte na fubhailcean so, 's comhartha
 billeir iad air cridhe maith, air inatin
 ghlan fhoirfidh, 's iad fìor bhunchar a
 chreideamh chriosduidh, 's iad na clach-
 an, 's am fiodh bheir snasmhorachd 's mais
 do'n togail cha ne 'mhain gu bheil iad
 ra rìreadh feimoil bhi aig oirpeachadh an
 cur an geill gu laitheil ann 's gach an
 agus aite ach mar an ceudna fuilghnidh iad
 leugadh gun ghiorrag, seallidh iad anns'
 gach rannfachadh 's eolas le gnus shuibh-
 ir, le fgeudachadh ainmeil cliuteach nach
 caith air falbh, le bliadhna no dha, ach
 a mhaireas ann an inmhe seadh laithean
 na beatha. An tigh a tha air na Thogail
 leis na buaidhean oirdheirce so, feadar a
 radh gun amh'rus gu bheil e air na chur
 ra cheile le tuigse, air na dhaingneachadh
 le gliocas. Se Criosta cloch chinn na h
 oifin ann an togal na 'n fgrìobtairean 's
 fonaife agus sin gu fìorruidh a tha a 'h
 earbsa air bhunchar so; oir cha 'n fhail-
 nigh, 's cha 'n aom e ann an la na deuch-
 ain, cha 'n eil fianuis fa bith co iomlan, a dh'
 fhoillseachadh mais gniomh-raibh neo ch-
 umanta cofinhuill ris na deagh bhuidhean,
 a tha na 'n cuideachd, 's luchd friothalamh
 fìrinneach iad; nach faighear a dhireadh,
 no thilgean fios le reusnachadh, fa bith
 mearachdach, gradh, fìrinn 's foighdin, 's
 iadh so na fuibhailcean a tha toirt urram d'

on togail, leis am bheil i air na ceangal ra cheile, air a roghnachadh, 's air a dearbhadh.

Bha Crìosta agus Eaglais mar aon chorp, bha i na teampuill, coisreagte dhafan, le fìor chòrdadh 's lan saor thoill dh'aidmhidh e i mar bhunchar iomlan fionalta a thlachd gun cheilg; mar tha e air na fhoillseachadh araon leis na Faidhean, 's na h Abstoil dh'fhuiling e cuid a sharuchadh chum ise a chrùnadh le coran graidh, 's le trocain chàoin, chum a h inmhe fhoillseachadh, 's cliu mbeudachadh; bha i gu cumanta na chuimhne, maifeach na shealladh, mar litir sgroibhte na bhròllach, air na, faicsin 's air na leughadh leis na h uile dhaoine, cha b' e an ceangal so idir am bunchar a chaidh leagail air a ghaineamh, a chaill a mheas ann an cladair na stoirm; bha cliu an luchd oibre ann so air na fhoillseachadh leis an iomlaineachd a bha foilleir ra fhaicsin; cha do chaill i dreach le ceasnachadh, thanig an gnìomh, 's an tam, o dhorchadas gu folus, ann 's an d'fhuair an creideamh fìor fallain beatha, agus freumhachadh; oir gach meadhon adhradh, thanig a riamh air fhoiseachd air a chreideamh chrìosduigh, bha neo-iomlanachd no mithlachd eigin ga 'n leanmhuin bha aig tarruing mimhais mhor na 'n deigh, ach fa dheiradh dh'eirigh grian na fìrinn ann anm mach air, no cumhachd na 'n sgriobtairean, agus sin le mais fhoilleir 's neart do, dhiultadh; a bhi uair fa bith aig fmuas.

inteachadh obair a dhaindeoin a chuir air
 aghaidh, cha 'n eil ann air a chuid 's fear ach
 oirp bhairigh, tha gu foilleir aig brath aineo-
 las air an tsaoghal 's air ghe chinne daoine,
 oir an riaghail no 'n rùn nach faigh thu bhu-
 idhin le saor thoil, cha bidh i tlachdmhor no
 cinnteach, cha 'n 'e 'mhain gu 'm bi an gni-
 omh gun dréach a thoiseachar air le anchoth-
 rom, ach cha bhi earbsa annsa bhunchar
 do bhriogh nach 'eil treimhdhreas a cur
 a lamh amach, aig togail a guth no seol-
 amh chum cuideachadh, ach annsa cho-
 chomun bha 'n fo bha cruth gach aimh-
 reite, coslas cunart 's buairidh air na 'n
 giulan o 'n eolas, air na am fogairt o
 shealladh, ann an so dh'amhaire firinn
 dhealach le misneach na gnus, bhrìst i gu
 min o cheile neoil ghruamach neo aoibh-
 neach an dorchadais, na h oidhch' agus an
 aineolas, bha 'n là aig teachd a sheach le
 ciuineas 's urram, ubraid air na glacail le
 easlainte, aig call a luth sa treis 'sa sgait
 bhreige gu trom air na sgeudachadh le
 geasragan faon, aig teichidh gu grad air
 falbh le naire agus dimeas; gu 'n robh
 an tiomlan do gluafachd a mhic taitneach
 le ATHAIR tha so foilleir gu leor ra-leubhadh?
 Ann bheile na neoile aig sgaoileadh o cheile?
 "An bheil an spiorad aig teachd anuas airsan
 "an riochd colmain air na leanmhuin leis a
 "ghuth cheolmhor! se so mo mhac gradhach
 "ann 's am bheil mo mhor thoil. Amhuil mar
 bha gradh an ATHAIR," da mhac, bha speis

Chriosd' da Eaglais, cha bi sheirc idir ginealach na foill, dealbh * obain maimine no dha, no comhairla luchd eolais, ach cruth fionalta air na ghairm gu bith le ughdarras an ATHAR air a bhuanachadh le na bheannachadh, agus sin co fallain 's gu robh gach neach air an iompachadh, ach amhain an fheodhain a chur rompa nach carrachadh mirbh-uile fa bith an neo-chreideamh, nach biodh iad air am maothchadh na air 'a 'n 'aomadh le dealbh air bith cia taitneach na oirdheirc, ach iad fan uile leis nach dimeasfoil bhi ga 'm faicfin fuidh na bhratuich, ga aidmheachadh no ga leanmhuin, a ghabhas gu cridheil pairt threimhdhireach le teachdaire na firinn cha chomhnuidh iad fo ann am bron no neo-sholas, cha nan air bunchar gluganach tha 'n sonas air na thogal, 's ni mo chaitheas e air falbh gu neo-ni le na chleachduin. " Tha beartas agus onoir bhuan ana tigh an fhireain, ach ann an teachd a steach na 'n ciontaich tha moran buaireadh agus trioblaid : " Tha Dia gu cinnteach fada uathsan a chlaonas le 'faobh chreideamh, thionndas cul an cinn le tailceas air aitheanta fa ni lōng bhrisfe do 'n coinseas ; ach guth a chridhe ghlan cluinnidh e gu h eallamh, 's tha shlaointe, fa shoirbheachadh, daonan, aig laimh le beannachadh.

'Se Crìosd' an Dorus leis am faigh iad-san a leannas ris ra rìreadh, 's bhios air an roghnachadh leis feilbh air sonas siorruidh. 'Se an spiorad naomha am fear

* Obain no obuìn.

treoiruigh aig am bheil cumhachd, buaidh,
 's faoirse na chuideachd : 'S eisean a sgaoi-
 leas air falbh gu h' eifhachdach ceò gach
 doille 's dorchadais 's mar an ceudn' a dh'
 fhosglaas cluas na h eifdeachd, a dh'
 fhuasglaas glais an toid on bheul; aig
 foghlum na h inntin chum roghnachadh,
 's na teanga chum labhairt; cia feumail
 do gach neach amhairc gu tric 's le curam?
 co an casan anns 'am bheil e aig gluaf-
 achd; cha 'n urra cridhe sa bith bhi na
 ionad comhnuidh aig treimhdhireas, agus
 ann san am cheudna aig beathachadh, no
 aig altrum foill, fubhailce agus dubhailce,
 cha chomhnuidh iad ann an creideas le
 cheile, 's ni mo bhios ceangal feirceil,
 caomh, no buan gu brath ea-torra; ciuineas
 's sribh tha iad daonan nan coigrich, 's ni mo
 a gheibhear iad aig cinneachduin araon
 ann san aon bhrollach, cha 'n ionnan
 slighe ghabhar gu du'ich cairdeis agus
 aimhreite; cha 'n i an aon ghrian a tha
 aig riaghlachadh an cursa, no aig toirt
 dealbh d' an toradh, tha clann Dhia gu h
 foilleir air am faicfin leis na fia'nuise-
 an tha na 'n cuideachd, agus gu h eallamh
 air an aithneachadh le stòras inmhach
 an cridheachan, oir an gliocas 's an tuigse
 tha Dia ga thoirt dhuinn tha iad ciuin
 fìothchainteach, lan do dheagh bhuaidhean
 uime sin iadfan uile tha aig rùnachadh
 le treimhdhireas bhi na 'n onoir da 'n
 creideamh, 's na 'n luchd compairtich do

chairdeas Dhia; ni iad dichill chum an
 oighteachd bhi do 'n tfeorse chinnteach,
 nach faighear a reic a mhalairt no lughd-
 achadh, le milleadh iomairt sa bith; iadfan
 tha an feilbh air na subhailcean sonnuigh-
 te so, tha cliu agus meas aig leannhuin ann
 co' chomun cha chromadh cinn an cuideachd,
 cha 'n 'eil an ceum cuntartach no dimeas-
 oil ra ghluasachd, cha duisg an comhairl'
 smuainte chraiteach thròm an tuchd, 's cha
 'n at na deoir ann do fhuile uair sa bith le
 'n feola thabhairt fapear.

Dh' fhogail Crìosd' a chridhe 'sa run gu
 h'iomlan do f'fior ghradh, an f'fhirinn gun
 cheilg 's an t'feirc gun a'leithid, leis an
 d'rainig am f'fior chreideamh gu h'eifhachd-
 ach chum solus, cha 'n atharuich na
 buaidhean gràsmhor leis an robh e air a
 dhearbhadh, agus sin le co' taontachadh
 's aidmheil an luchd amhairc, an trusgan
 a dh' oidhche, no la, ni mo thionndas iad an
 cruth no d'onoir le fuaim guth gach buair-
 eadh; uime sin a bhean chrìona chiuin
 tha aig miannuchadh greim a chumail do
 'n t'faoirse, leis an do cheannuich Crìosd,
 dhith faoirse, 'sè a run gun bhi tuille air
 na cuibhreachudh le cuing na daoirse;
 si canmhuin a beatha sa giulain gu laitheil
 " n tra bha mi mo leanabh labhair & ghluais
 " mi reir blath mo bhliadhnidh, ach an uair
 " a ruig mi foirfeachd na mna thilg mi air
 " falbh nithe leanbuidh, agus anois se mo
 " run bhi cinnteach, seasmhach am aidmheil.

“ Anns an dara Litir dhionsuidh na n Cor.
 “ Gaib. xi. 2. Bheir sin fanear beagan do
 “ bhriathribh an abstoil ann am mais fein
 “ phos mi thu ri aon fhear chum’s gu tais-
 “ beanain thu mar mhaighdein ghlan
 “ gheamnuidh do Chrìosd.” Tiodhlaca
 suarach a thairgse do urra ainmeil cha ’n
 ’eil ann an so ach coslas soilleir air dimeas,
 bha ’n tiomlan do chaithe beatha Chrìosda
 air na chomharacha co mor le neo-chionta,
 le grinneas, beufan, le glainnid inntin, ’s
 gach meanglan sonnuichte eile do shubh-
 ailce, oir bha uile ghnìomhara do sheorfa
 taghte anns gach riochd ’s fosgla: a chon-
 altradh co taitneach air na sgioladh do gach
 samhla truailleachd agus sin co iomlan
 is nach robh feum air tuillidh fianuifean a
 dh’inseadh co, è, no ’n gnìomh air an d’ thain-
 ig ē. Ghabh uile bhuaidhean slioghe co neo-
 chumanta (cruaidh ra ’faotin do mhoran,
 ’s air bheagan tathaigh le tuillidh sa choir
 do luchd aidmheil fein) leis sin cha ’n eil
 e ach reusonta ra smuainteacha ise bha
 ra phosaidh gu robh ē gun amh’rus iom-
 chuidh guth deagh chliu ’s onoir air
 a lughad a bhi air a taoibh, agus ann
 tiomlan da beatha bhi sgeudaichte le
 suairceas ’s a reir rìghail na firinn: Cha
 ’n ’eil sin ri breathnacha gu ’n e modh
 no ’n toilein bhiodh an saoghal sugach
 aig amhaire a shon anns a mhaighd-
 ein roghnaichte bhiodh iad aig raisbean-
 adh do ghaisgeach an Du’cha. Cha bhiodh

an t aon seol foghlum freagarrach do reu-
sonacha fallain, no ceart ra leanmhuin;
bha e ro iomchuidh a h inntin, a giulan
's a * blas, bhi' air an oibhreacha gu
dreachoil 's air na n snafadh gu cur-
amach a reir a ghrinneis a bha ra fhaic-
fin anns an neach air son an deachaidh
'roghnacha; ise bha ra ceanguil ri Criosd a
cha 'n eil sin ri faoilin gu robh e idir
feimeil i bhi' air na togail suas ann am
foghlum Cuirt: gnathacha gach Riogh-
achd, no ri asdar a dheanamh dh' fhaicfin
moran do 'n t saoghal, ach gu h iomlan iom-
chuidh i bhi' eolach air maitheas cridhe fìor
mhais shubhailce, maille ri tlachd do 'n
fhirinn. Thug an t A THAIR cumhachd do
'n mhac bhi' na cheann air Eaglais, uime sin
bha e' dleasdhanach ise bhi' ceanguilt, risean
chum an t iomlan do 'n obair bhi freagar-
rach daithoil. Anna foillseachadh a mais;
measg gach cosmhalachd fionalta chum a
buaidhean 'sa sgeimh a thaisbeanadh;
tha i air na samhlacha ri Cathair 's ri
Tigh dhia (uime sin treimhdhireas, ciuin-
eas, 's tuigse, a tha ann an aon
fhocal na 'm fianuisean oirdheirc agus
na 'n * codach foilleir air cridhe glan) 's
iad mar an ceudn' fìor mhais a chreid-
eamh Chriosuidh. 'S clachan 's fiodh
taghta feimeil iad, iomchuidh air son togail
sa bith; cha 'n e 'mhain gu fulaing iad

* Blas no togradh. † Codach no comh' dachuidh.

amharc orra gun diteadh ach mairidh iad buan gun chaithe le snasmhorachd dhreachail nach dean aimsir a chlaoidh no mhilleadh. Cha 'n fhaigh thu an do sheilbh ni fa bith neo-chumanta ann fa bheatha so fein, as eugmhais beagan faothair, ma tha nithe aimsireil tha neo-chinnteach agus buailteach do iomad tubaist, aig gairm gu latheil air aire agus curam, cia mor nis iomlaine 'dhuifgeas na nithe tha ri maireachdain gu fiorruidh; aigne na mna choir shaoidheil air an toir? Chum a creideamh a leagail air carruig dhaingean na firinn, gheibh bean na ceille cofhurtachd 's cuidheachadh ni's leoir anns na sgriobtairean, chum a sagail cinnteach gun leisgeal ann am bunchar a dochuis: mar chithear gu soilleir annsa, 1 Litir dhionnsuidh na 'n Cor. caib. 3. 10 rann. " oir " cha 'n fhaighear tuillidh aon bhunchar " eile a leagail ach sin a chuaidh cheanna dhaingneachadh, se Criosd' am fìor bhunchar, agus ma thogas aon neach air or, airgoid, clocha riombach, fiodh, fear, na cuinleain, biodh obair an iomlan air na deanamh folleir, oir taisbeinidh deuchain agus dearbadh faothair gach neach, oir theid fhoillseachadh le teinne, taisbeinidh so cia an seorse tha innte; iadfan a chomhnuicheas an obair 's nach bi'dh na h aobhar di-meas do 'n bhunchar gheibh iad an cliu, 's an tuarasdai, agus theid an ainm a chumail beo air chuimhne le urram

agus speis; ach mu dh' fhailneachas an obair mu tha car fiar iogan, mearrachd no neo cheangal innte, muigh no stigh air mhodh 's nach comhnuich i air a bhunchar gun diteadh, mu bhitheas i na mi-mhais do 'n chuid eile, sin a tha neo iomlan tha e ra thilgin fios, 's caillidh iad luach an saothair; mar 'n ceudn' tha e ro iom chuidh bhi gu tric aig ceasnachadh afdar na beatha, aig leubhadh gach fosgladh le faicill 's toirt fanear, agus far am bheil samhlachadh di-measail fa bith ra fhaicfin, tha 'n ann aimhreite ris a chuid bheusach riaghailteach do 'n giulan cha 'n e 'mhain gu bheil e gun dail ra dhiteadh, gun mhoill ra thilgidh a sealladh, gun tuillidh daimh a thaisbeineadh ri bheag do 'n t seorse, ach tha gach cusboir † agoil ra 'n dearbhadh, ma 'n eisd sibh tuillidh ra n guth no ma 'n tairg sibh falbh na 'n cuideachd; cha 'n eil fios aig an iomlan air an t solas tha ceangailte ri togail shnasmhòr na beatha; subhailce agus measarrachd, air an giulan air aghaidh le mais reir ughdaras, onoir, 's deadh thuigse air reusoin, tha 'n afdar daonnan aig crìochnachadh ann an sonas: tha m fear amhairc aig earralachadh gach coslas foil a sheachnadh, a chuid mheadhonach 's uachdair a bhi' reir a bhunchair, seadh gu 'm bi' gnathachadh 's gluafachd gach neach, dh'aon seorse, taitneach, measail.

† Agoil no amh'rusach.

Tha fionaltachd beatha na bean thuigseach,
 mheafarra, stuama maille ri fallaineachd a
 creideamh, air na shamlachadh ri or, air-
 giod, 's clocha buadhail, leis an robh aite
 comhnuidh air Dia air na thogail mar chi
 sibh gu solleir anns, an 21 caib. do leabhar
 an fhoilseachuidh ma 'n coinne so tha fear
 cuinnleir 's drabhag nach seas deuchain sa
 bith, 's cha 'n eil ach faoineais bhi aig
 tairgse togail air a leithid a bhunchar. 'Si
 maidin na beatha an t'aon aimfir eifhach-
 dach air son oibre; ise tha 'n sin aig dich-
 uimhneacha, no aig cur dail anns gach ni
 feimeil ra thoirt fanear gus an d' thig geamh-
 radh a laithean, ann am bharailse cha
 'n eil ach ni bairigh dhith bhi' aig smu-
 uaineacha ruigheachd air subhailcan ainmeil.
 Ise tha aig amharc air cusboirean caochla-
 dach an tsaohgilse mar a Dia. Ann an la a
 slainte 's a treis a tha aig fulang do 'n
 caoimhneas a cridhe a ghoid na n deigh 's
 aig tabhairt tlachd do 'n gnuis 's mo na
 eisempleir, comhairle, no suil a' fear-saor-
 uidh, Diomhaneas a roghain, 's caill a pris
 thig iad so na codhail la eigin ann an dreach
 fein. Ise tha gu h aidhearach eatrom, aig
 dol amach chum an t saoghail gun amharc
 no smuaintigh air an fhoil 's na h innleach-
 dan tha gu tric 's gu folachaidh ga 'n gna-
 thacha, mar tha fiosrachadh laitheil gu
 bliadhnoil aig taisbeanadh. Cha chreid i 'n
 feol tha sligheadairan 's slaitearan ga chleach-
 duin a lughdacha a cliu 'sa h onoir agus sin

le na h aomadh o shlighe meafarrachd 's
 subhailc, tha iad gu h obain ga treorach-
 adh ach mo thruaighe caite: cha 'n ann
 a thachairt air Dia no ann an ceum a
 lagh, ach chum bron agus masladh. Cha
 Chudtromaich i gu' fead aon sleamhnacha
 mearrachdach a fagail fosgailte do thriob-
 laudean lionmhor anns a chud eile do
 beatha; cia luaimneach bunchar gach
 aoibhneas talmhaidh aig nach 'eil ach dub-
 hailce, diomhaneas 's amideachd mar an
 luchd iuil? Smuaintidh dhurachdach air
 faoineas agus neo chinnteach a beatha tha
 so iomchuidh feimeil a dh' isleachadh
 uabhar; eifhachdach chum toirt uirra-fe
 tha 'g intreadh gu h og aineolach air an
 t saoghal a cluas aomadh ann an am gu leas-
 acha na h inntin 's dh' fhoghlum slioghe
 dhiadhachd is ghliocais. Feadaidh e bith
 ise tha slan tearuinte, nach toir i ach beagan
 creideas do 'n fhirinn so, ach leabhar anns
 nach 'eil dealbh foill 's nach treoraich am
 feast chum seachrain; tha e foilleir do na
 h uillidh a thionndas an suilean air a chill,
 air leabaidh na h easlainte, aig beul na
 h uaighe: tha sluagh solas mealtach an sin,
 aig gabhail an ceud leigeil le beannachd 's
 iomlan buan. N' am biodh ciurin na
 h uaigh air a chur seachad, mais, 's beath-
 alachd, tuigse, 's foghlum, air a lughad an
 taite far an robh iad aon uair aig gabhail
 tamh, ach anois air a ghlasadh gu cinnteach
 ann tofd mairreanach. - Cia na smuainte

dhusgadh an sealla 's an t aite? nach b'e'n conaltradh 's an comhairle na 'm b'uirin iad labhairt na achasan thoirt seachad, thusa tha maiseach na di-chuimhnich thu fein faic a chrìoch gus an d' thig thu, 's chum am bheil thu gu laitheil aig deifrachadh. Thusa tha beartach na h earb as do stòras oir cha 'n 'eil feum ann 'n uair tha n t anam 's an corp dol a dhealachadh ra cheile, tha gach cuid do 'n t sealladh gu laidir aig earralach neo-bhàsmhorachd a bhuidhin le curfa subhailceach beatha am feadh, is tha laithean na faothair aig maireachdain. 'M bheil an dealbh taitneach tha 'nois co-mor aig beathachadh air tlachd, ri buanachduin gu maiseach cinnteach gu'n teicheadh am feast o shealladh? 'M bheil a ghnuis fgi-amhach far am bheil riochd an t suairceis aig labhairt snasmhorachd a cruth ri seasamh daonan mar sin gun tachairt am feast air claoidh? nach 'eil na gruaidhean lionta ra 'n dreach tuillidh atharracha? 'M bheil am brollach 's feirceil a bha na sheomar tearuinte do air sgeul run daonan ri maireachduin mar sin? Cha n eil feim codachadh air na nithe so oir tha fianuisean nì 's leoir ra fhaicfin anns gach aite thoirt dearbha air an fhirinn so; maighdean ann a ceud intreadh air an t saoghal tha aice sealla taitneach air moran solasaibh, 's tha'd so ann a barrail air na 'n sgarachduin o gach cumasg neo-thaitneach a thairgeas teachd chum sealladh, tha aoibhneas ri eirigh

gu tric 's gu laitheil air thoiseach air a ceum, tha na creagan tha 'ris air na' faicfin ann an a'ldar na beatha gu h iomlan air na 'm folach, tha ghrian aig dealradh uirre as eugmhais neoil, gach coslas ceann'sachadh is cruadail aig criochnacha leis a cheum dheifrach thosaich a fhuair i gu h inmhe na mna, tha dochas air na dhusgadh le iomad dealbh measoil ann 's an aimfir a tha chum teachd, tha i ri eirigh chum sealladh ainmeil le buaidhean do iomad feorse, tha mais ri moran do luchd ionganrais is speis a dhusgadh 's a tharruing na deigh, tha teaghlach sa beartas ra togail chum onoir agus cliu, 's iad so gu h iomlan bunchar a sonais 's an casan cinnteach anns am bheil i ri gluafachd? amhaircidh bean na ceille 's a ghliocais air an t feorse thogail so mar chusboir bairigh 's gu h iomlan neo-chinnteach. Ach ise tha canmhuin a beatha aig deana dimeas air geamnuidh-eachd 's measarrachd, cha 'ne 'mhain gu bheil a gluafachd na amghar dhith fein, aig dhusgadh bron agus bunchar aithreachais anns gach sealladh, ach tha droch aiceachd * mar dhreisan a mhinhaiseachas 's a reubas, trusgan an dream a bhios aig lorgaireachd a cuideachd, do bhri nach i 'n eisemplair 's fionalta a chi iad no na briathra 's fearr 'sa 's taitneich a chluinneas iad na conlradh An togail nach robh iomlan innte fein ge'd sheas i car ramuil, gidheadh cha do mhair i buan: chunnaic am fear amhairc a fali-

* Aiceachd no beus.

neachadh, 's sgaoil e air falbh ceo gach aineolais 's dorchadais, thaisbein e buaidhean agus buanachd an t seorfe fhionalta, thaghte, chaidh fhaotinn iomlan nuair a bha e air a dhearbha, 's a chuid a bh' air a chaochla dbiteadh, sa chuir air cul. Bhi' aig deana' tailceas air riaghlean air creideamh 's na nithe fionalta anns am bheil air sonas amhain aig co-sheafamh feadaidh guanag is an guanaire 's luchd fanoid a shaoiltin gu bheil inmhe ann an cleachduin mar so, ach co iadfan a dh'amhairceas air anns an riochd sin, co ach amidean 's amadain gun ghras gun tuigse? uime sin a bhean ghlic cha ghuth gaisgeach le idir briathraibh do 'n t seorfe; 's cha sheal i le speis no toirt fanear orrasan a thisbeanas an run 's lugha chum mid-hreach a tharruing air bunchar gach ni's fiu ra rìreadh agus 's airidh air fìor-mheas sa bheatha so. Ann an cridhe na tè so tha gach subhailc inmhach air na 'n sochradh fein mar aircathair, uime sin thar a ceann ceillidh guth an neo-shoibheachidh agus foighde na h aimsir imichidh iad seachad gun chiurram. Sonna a seirbheisich, a clann, sa coimhearsnaich, ach tha chuid 's fearr agus 's mo do 'n t sonas air na dheanamh cinnteach da fear, bioduidh, giulan mar leabhar fosgailte daonan na shealla, 's air ach caibideal no ran a dh'amhairceas e cha leubh e ach canmhuin na ceill 's an t fuarceis, agus sin tha aig seola chum beannacha air faicil daonan le tuigse,

ach amh'rusach ma neo-iomlanachd eigin
 innte fein, amhaircidh i air mar chleachdu-
 in nis maifich 's nis 's mo buannachd, bhi'
 aig smachdacha gach samblacha suarrach a
 chi i na conaltradh, no na gluafachd fein, no
 bhi' aig ceasnacha le mirun no suil mhaslach
 failneacha feodbain eile, le toirt gu ceillidh
 fanear gu bheil truacantas ann an ach'asan
 Dhia 's na 'n sgriobtairean nach 'eil aig
 clann na 'n daoine gu minic da cheile. Inn-
 sidh i dhuit gu tuigseach nach 'eil ach bea-
 gan foghlum feimeil chum ruigheachd air
 an eolas a tha eallamh chum cronnacha, ach
 an t subhailc dhusgeas eud air a lughad tha
 bhuannachd so na cuideachd, gu 'n claoi i
 luath no mall cloinn a chulchainidh 's gu
 fag i 'm buille gun luth. Mar so feuchaidh
 Dia gach togail, agus sin a bhios air na fhao-
 tain slan reidh gun mhearrachd, mairidh e
 mar sin 's chum cliu 's onoir an luchd oibre.
 Creideamh glan fallan, deagh chaitheamh
 beatha air an taisbeineadh gu laitheil 's gu
 foilleir, le firinn, foighidin ciuineas, 's sa-
 oeilachd, 's subhailcean ainmeil iad so, fi-
 onalta mar tha 'm bunchar, agus 's sonna
 ise gu cinnteach a tha a tigh air a thogail do
 sheorle co riombach. Cha ghlan uisge air
 falbh an dealbh, cha loisg e le teas greine,
 cha tuit e le gaillean geamhruidh, no le
 sloirm sa bith, so an togail a gheibh buaidh
 air aimir 's air bliandhuidh, nach caith,
 's nach crion air falbh le d' fheuchain, air an
 amhairc Dia fein le tlachd, 's a bhios ann

an urram aig gach duine coir. A bhean
 rìghailteach choir cheillidh, tha aig ruinea-
 chadh ra rìreadh bhi ann an caoimhneas
 Dhia, tha i na cunbhaìl suas 's na creideas
 da teaghlach, leis a sin cha 'n fhead i gun
 a bhi taitneach leisean tha na ughdar e fein
 air gach ni maith agus iomlan. Ceusna-
 chaidh i so gu tric cia am bunchar tha ga-
 bhail combnuidh na cridhe an or, airgid,
 's clocha buadhail, na tha aig cialla-
 chadh, bannalachd, giulean beufach saò
 'eil, fonnmhor; saor o fharmad 's droch
 run: Tha 'n taobh eile ma'choinne so aig
 ciallachadh amideachd 's baoibhilachd,
 cainnt shuarrach gun fult, mianuibh truail-
 lidh, aig leanmhuin breugan, 's gach seor-
 fe do chleachduin mhichreideas ach mar sin,
 cha bhi 's cha robh an togail so buan no
 maifeach, cha 'n 'eil ann ach fear, 's cuinn-
 lein nach seas le urram ann an la a cheas
 nachaidh. Dathanan cealguch tha iad gu
 tric aig brath na mi-mhais tha gu folach-
 aidh aig combnuidh fuidh 'n trusgan sua-
 rach: cha 'n eil seoltachd sa bith cosmhuil
 ri bhi' ra rìreadh mar bu mhaith le neach
 fealtuin, oir sgeudachadh na foill cha 'n
 fhaighear a chaithe fada gus am bi e air
 thoirt fanear; ann 's gach riochd 's feal-
 ladh am feuch thu air, tha e dimeasail, a-
 gus eisin da 'n leir gu foilleir smuaintigh
 dhiomhair a chridhe, co maith ri gnìomh-
 ara follasach na beatha, gun amh'rus tha e
 na ni dana uair sa bith tairgse teachd le

sgeudachadh co trualldh na lathair, tha buaidhean ainmeil daonan aig cumbhail cairdeas ri gliocas, cha ne 'mhain gu bheil tearuinteachd na h aite tamh fein, ach cha 'n urra foill ach ro annabh buadh fhaqtain air fìor chiuineas 's tuigse, oir chi suil na ceill 's na foighdin gu foilleir aiseach, sgail dhu'laidh dhorchha dhubhailce 's cha bhi i air na h aomadh, no air a lubadh, le na copaltradh, na ceum.

Cridhe na bean shaoi'eil cha charuich le giorac na gealtachd, beul na firin, cha chlaoidh droch run, 's cha tilg a bonn. A bhean fhonnmhòr cheillidh, gheibh thu i 'n diugh far an robh i 'n de gu ciuin bannail, cha 'n ann le aghaidh ur, ach daonan leis an aon sgeudachadh; bithidh an t iomlan do ghiulan na mna glic co fhad is 's tige le, na leigeas neo-iomlanachd a naduir dhith, a cordadh 's air na righlachadh le umhlachd do lagh Dhia, 's dhaoine, 's bu dimeasail gu deanamh i gniomh bhiodh na thilgea' suas da cairdean; a bheiradh air na deoir at na 'n suilean, no dhuifgadh deirgaid na 'n gruidhean; ann an duiche na sgriobtairean togaidh bean na ceille a ceann le meas is inmhe, le eagal cha charruich 's cha 'n aom a dochas, ge'd dheir'eas air uairibh neoil dhorchha air thoiseach urra gidheadh sgaoilidh tuigse an driuch air falbh ann an cabh-aig, pronnaidh * foighdin an luth 's an treis,

* An driuch no am fearg,

's le nàire bheir i orra imeachd gu diblidh a
 sealladh; seadaidh fuaim na d' fheuchain a
 guth a leigeil ma sgaoil, ach cha nan chum
 buaidh; an te a tha aig gabhail firinn is
 grinneas mar a luchd iuil, tha meadhon fu-
 asglaidh daonan aig laimh, air taobh an
 treimh dhìreach tha ceartas aig leasamh gu h-
 uchd mhòr 's ge d' thig air uairibh beagan
 faruchaidh, ann an co-ail na mna fhuarce,
 gidheadh oibreichidh gach d' fheuchain
 dhith fìchaint' agus solas, mar oighreachd
 chinnteach nach caith air falbh, ach tha ri
 maireachduin ri uine, agus sin le ceangal
 buan nach gabh sgaoileadh. 'Si bean na fi-
 rian, na reite is na foighdin, a bhios ann
 an tlachd aig Dia, a chluinneas e guth, 'fa
 fheasas e gu dileas ra taobh, 's da 'n toir e
 furtachd & fuasgladh 'nuair a cruadail fa
 gearrain, a bhean a tha gu h- eifhachdach
 air a stiuradh le seola Dhia 's aobhar gaird-
 eachais a beatha fa bas, cha ne 'mhain gu
 bheil i fein aluinn, ach fagaidh i mar an
 ceudn' gach cusboir ma tim-chioll ann an
 sgeudachadh nis taitneich; bithidh i faicil-
 leach air a giulan, cumaidh i frian ra tean-
 guidh, taghaidh i a focail 's cha bhi' i idir
 ullamh a dhufgadh fearg na coimhearfnach.
 Cha bhi' i eallamh a mheudacha' no leuda-
 cha' fann sgeul a mhiruin na chulchainidh,
 cha bhi' i na h urrain aig a bhreig 's ni
 mò bhios tlachd aice dhiubhsan a bhitheas.
 Cha 'n fhosgail i suil le farmad, is cha n' eil
 i gu h eacorach aig sanntacha cuid a coimh-

earfnich; far am bheil gach fubhaile, oird-
 heirc phrifeil mar fo aig fas gu soilleir 's gu
 daingean a gabhail freimh taisbeinidh an tor-
 radh ri uine ghairid an dreach, cha n'eil
 feim fianuisean a measg a luchd ruin, no
 coimhearfnaich, aig bean na ceille a chomh-
 dach co an teaghlach no chuideach da 'm
 buin i oir cha 'n ann an cridhe tioram bochd
 tartmhor do bhios mais cosmhuil ri fubhail-
 cean na te fo aig cinneachduin no aig togail
 cinn; "fosglaidh a bhean ghlic a beul le tu-
 igse, si teanga lagh a chaoimhnais; tha fu-
 airceas a glaodhach air thoiseach urra," tha
 grinneas aig teachd le tuigse o beul, a toirt
 meas & urram da guth & da connadal.
 Searmoin a fhallain caithe beatha, 's comh-
 airle na mna chiuin, shaoidheil, fhoistin-
 each. "Si flighe, flighe an t solais, a ceum
 ceum a ghliocais; si craobh na beatha dhas-
 an a gheibh greim urra, 's sona gun am-
 h'rus an ti aig am bheil i na sheilbh, bi'dh
 i na solas da anam, na cearcal seirc ma mhu-
 ineal; 's lochrann taitneach a comhairle, 's
 beannacha gun amh'rus a seola, 's solus
 dealrach a lagh 'se h'ach'asan flighe na
 slainte." Eisan bheir creideas da briathara,
 gluaifidh e gu sabhailte, 's cha fleamhnuich
 's cha 'n 'aom a cheum. Tha bhean mho-
 ghar, bheusach aig buanacha ann 'n ur-
 ram, le coir cheart mealaidh i onoir agus
 cliu. Bidh gach beul fosgailte le anail chair-
 deil, aig labhairt air a mais, gach fuil aig
 gabhail beachd air a giulan, a miannacha a

h eifempleir a leanmhuin, air cuimhne fha-
da mairidh ainm na te so, agus n'is fearr na
so, gheibh i ceangal air beannacha' nach
criochnaich maille ra Dia. Deagh ghiulan
geamnuidh, riaghailteach, diadhaidh, is por-
son meafoil buan gu cinteach na nithe so,
's cha toir buaireadh na amh'ar air falbh an
toradh na 'n cliu, cha mhill is cha lughd-
aich an chothrom an dreach; gheibh na sub-
hailcean so lamb an uachdar air bas is air
uaigh, 's bidh iad na 'n luchd iuil, aoibh-
neach aig an te bhios gu firineach ga 'n
cleachduin, chum a stiuradh gu tearuinte
gu h ionad comhnuidh reidh. A Bhean
ghrasmhor buanaichidh i ann an onoir, is
bheir i fear gu creideas, ach an struitheir is
an amaid tha i na di-meas da h ainm, se ce-
um na droch mhna an t slioghe chum amh'air,
fa sealladh an casan fìos gu seomra truaillidh
na triobluid. Tha 'n t abstol aig taisbeine-
adh 'n uair a tha e aig cur suas air cliu na
mna' bhannail, a bhios aig oibreachadh a h
inntin gu gne'ail 'gus a 'chothrom is fearr, a
bheir aire da gnothaichean fein, aig nach
'eil tlachd ann a bhi' aig comharacha' aig
rannfacha', no aig losgadh a beil ann am
failneacha' no gnìomhara a coimharfnaich;
aig nach 'eil speis do ghuainalais, no ruit-
eas, a stadas gu foist'neach aig an tigh, aig
oirpeacha' a teaghlach a riaghlacha gu faicil-
leach, toirt fa'near gach ni a chumail
ann an dreach, agus ordugh gleusda. Tha
e aig toirt ach'asan mar an ceudna dhoibhsan

a tha leisg, luntach, aig leigeil seachad gu
 maianach gach ni ann 's am bheil foghnadh,
 agus freagarrach chum maith an tighe, a
 bhios aig cur seachad an aimfir gun churam
 gun ghleidhadh a dol air cheilidh gu tric o
 thigh gu tigh, cha n'eil so aig taisbeineadh
 ach cusboir gun mheas, cha chomhara e air
 gliocas, ni mo tha e na eisempleir airidh air
 toirt fainear, no leanmhuin. Ach bean a
 chridhe ghlan 's na h inntin inmhach chial-
 tach, tha i so gu laitheil aig caithe blath a-
 agus beannacha a Dia; 's ann an tlachd aig
 gach neach a chi a giulan. Cha 'n ura thu
 comhara is fearr fhaotain air fearran bear-
 tach, no deugh thoradh; mar an ceudna
 's an a reir na 'n subhailcean a chi thu aig
 leanmhuin no ann an co' cheangal ri aid-
 mheil sa bith bheir thu bairail air fhallain-
 eachd. Tha beartas agus stòras an t saogh-
 ail so gu laitheil buailteach do iomad tubaid
 is caochla; cha toir iad furtachd no fuas-
 gladh seachad air aon mhodh o ghath lot
 mhor bais, 's cha n'eil ionta ach caraid
 gun eifheachd ann an la bhreitheanais, no
 ann an lathair Dha; ach tha beartas na
 mna'ghne'eil, cheillidh, neo chumanta,
 agus leis sin cha n'eil a phris furaista a thaif-
 beineadh gu h iomlan, cha n'eil i fosgailte
 no buailteach do mhilleadh iomairt sa bith.
 Subhailce agus tuigse, gu cinnteach, is iad
 so an stòras as fionalta agus is buaine, 's
 urra aon te fhaotain na feilbh, uime sin a
 bhean cheillidh, cha ne 'mhain gu 'n toir i

sgeudachadh snasmhor do dhùilbhreacadh na beatha, gun tionndaidh 'i neoil gach gruain gu solus dealrach araon dhiùh fein agus da tear, ach tha i mar an ceudna na cuideachadh laidir ann am maith sìorruidh an 'n anama, thogail gu tearuinte air carraig shabhailte an t solais agus na buaidh. Far am faic thu lánain tha 'n inntin fa 'n caithe beatha anns gach cuid agus gnìomh gu h iomlan aig cordadh le cheile, gun bhuaireadh gun ghriobhag, ga 'n giulan fein gu ciuin, reidh, foiltineach, foighidneach, anns gach cuis agus d' fheuchain.

Far am bheil na buaidhean oirdhirce, measoil so ra 'n toirt fa'near is feimeil gu tric ra 'n cuir an geill, ann a feirc a sìchain-te, 's co-cheangal mar so, tha laimh is bean-nachadh Dhia foilleir ra leubhadh is ra fhaicfin gu h aimseireil; 's far am bheil eisin na fhear cuidich, cha 'n fhead sonus idir bhi na coigreach do 'n aite, no do 'n teaghlach fin; 's mòr a bhuannachd dhoibh fein 's cha bhi' e idir na aobhar turse do 'n luchd amhaire: oir is boidheach agus maiseach an sealladh bhi' aig faicfin gradh agus feirc le dealbh chaomh aig fagail an samhla' gu laitheil ann an teaghlach a bheannachaidh, 's cha n'eil cofamhlachd neamh air thalamh ann an cruth fa bith co iomlan; 's cha 'n ann aig mnai phosda amhain tha aire ri bhi' air an giulan is an conaltra, ach aig nighinean og mar an ceudna. Tha raoghain aca ra dheanamh, 's an creideas ra she-

afamh, agus cuis bhrosdnachaidh 's iomlane,
 agus 's mo' na 'n nithe so, beannacha'
 is cuideachadh Dhia; ra 'n cofnadh 's ra 'n
 coimhead; is cha n'eil na tiodhailce ainmeil
 so ra 'm mealtuin air slighe sa bith 'eile ach
 trid faicill, gliocas, agus giulan suairce,
 bannoil. Cailleadh nighin aon uair a de-
 agh ainm (na tuighibh mi ann an so aig
 labhairt air te tha aig fulang fuidh theanga
 mhiruin nuair nach 'eil i ga thoiltin, cha 'n
 'eil an so ach spidag air a trusgan a chaith-
 eas leis fein air falbh ri uine ghairid, ma
 tha foighidin nis leoir aice a ghiulan 's 'ann
 tha mi aig labhairt tim-chioll na te tha do
 rireadh aig toiltin maslaidh;) tha i mar gu
 faicte gloinne uineig air na bhriste, 'sa
 mheud dicheal is aghabhás tu cha 'n uira'
 thu 'n dreach ceudna chur air gu brath
 tuillidh. Simplidheachd, diomhaineas is
 amaideach, agus sgeudachadh neo' sgiam-
 hach iad so gun amh'rus, agus iadsan tha
 gun churam ga chaitheamh cha 'n urra iad
 gun toirt fainear le caill la eigin an truail-
 leachd tha lubte gu folachaidh fuidh gach
 faime: Bhi' caoi'neil fuilbhir ris gach neach,
 ach mar an ceudna faicillach 's am fìor cha-
 irdeas le ro bheagan, 's comhairle so tha'
 air na fho'lum o fhiofracha' air an t saoghal,
 bhi ro fheumail, 's air na leanmhuin le
 cuid a churam. Tuigse dhealrach, is eolàs
 ainmeil, seadaidh na buaidhean so cosmhuil
 re reul dhriolanach iongantais agus foilse
 dhusga re tamuil beag; ach ma tha maith-

eas cridhe air asdar fad on cho-chomun tha
 na tiodhlaic fo aig gach te th' ann an feilbh
 orra ni 's mo na 'n aobhar turfa no na 'n
 cusboir farmaid. Si 'mhaife gheibh do rir-
 eadh creideas o Dhia, ionracas is glainnid
 beatha, maille ri u'lachd riaghailteach da
 lagh: cha 'ne 'mhain gu bheil eiseimpleir
 na te fo ciatfach ra leanmhuin, tha do rir-
 eadh faicilleach, glic, ach cha bhi' ach ro
 bheaghan da gniomhara a chrìochnaicheas
 idir ann an aithreachas. Maife gnus agus
 deisead pearfa, feadaidh na nithe so cuid do
 neart thoirt air uaireadh do mhoran bairigh,
 oir nighin sgiambach mun bheil tuigse agus
 faicill aice da reir. Tha e ro chuntartach
 gu 'm bi' a maife na carruig tuislidh, agus
 ann an aite luchd iongantais, is aobhar ea-
 gail gur h ann a thig masladh agus di-meas
 na codhail, Feadaidh uabhar u'daras a
 tharruing gu ionnsuidh fein, 's misneach a
 ghabhail air iasachd o teaghlach measail, 's
 o cairdean foghainnteach, ach ge d' bhiodh
 fuil te aig agairt daimh ri moralachd, seadh
 rioghalachd fein, cha dean so suas cail-
 measarrachd agus tuigse; tha iomad te
 th'air na breith gu h innheach aig faotuin
 ainm nach bu chreideasach idir le bean
 shubhailceach, 'sa bith bhi' ga chaitheamh
 no ga ghiulan. 'S ge nach 'eil a bhean
 choir chéillidh air cuimhe gu tric ann an
 eachdraidh na rioghachd, is na Du'cha,
 cha rig i leas mulad a ghabhail dheth so.
 Si mais na h inntin amhain is airidh air ur-

raim is toirt fa'near, is air nach amháire Dia am feast le di-meas; 's gu cinnteach tha mhalairt is fearr aic-se a bhuidhneas a chaoi'neas. Lorilleachd, breith air na dufgadh, 's air na cumail beo le subhailce, tuigse agus sabi'eilachd, tha 'n innhe fo mhile uair na 's airidh air cliu no iadfan a tha na 'm Bain-tighearnan a reir am beartais, no gaisgealachd am paranta; da 'n eigin a bhi' aig deanamh fuas an uaisle, 's a meas, le bhi' aig fosgladh, aig rannfachadh 's aig spuinlin tuamaibh na marbh air son dea' ainm.

“Am fosgladh onorach sin a chridhe, is na gnais a tha na choigreach air foill, an lamh chinnteach, a chumias greim do 'n treimhdhireas giulain sin nach 'eil ra leigeil mu sgaoil air son riochd gun fheum, is nach crìon a mheas no dhreach le na chleachduin: fo 'mhain na nithe a choisneas urram, 'fa dh' fhuilingeas fuil cheasnachaidh na firin gun ghealtachd. 'S iad glìocas agus subhailce amhain a bheir seachad cliu thoilteanach, a fhocraicheas i air bun-char cinteach; a bheir pris dhi' ann fuilean a chuid thuigseach do 'n chinneadh daoine; oir iadfan as lugha toirt fa'near cha 'n urra iad gun aire is urram thoirt dhoibh sin th'air na 'n sgeudachadh co-innheach.” Ri beagan aimfir tha neach air a dheanamh eolach toilichte le suieachadh na h aghaidh, ach mi-mhais na h inntin 's ach'asan buan fo nach 'eil idir furaista bhi' ann an reite ria.

Le amhare gu foighidneach air duilleag
na dha do leabhar sa bith; seadaidh tu ann
an cuid mhor barail chinnteach fhaotain
air an iomlan; ambuil so nuair a chi thu
bean cheillidh, aig deanamh saothair gu
laitheil chom gach ni cliuteach oibreachadh
le torra, aig runachadh a dleas a chur
an gnioimh do Dhia reir riaghail a coguis,
agus leis na meadhana sin a shaoileas i thoil-
licheas eisin: Ni di'meas air gach coslas
foill, gach focal agus gnioimh truailidh:
oir cainnt gun bhlas cha ghabh ni sa bith a
leasgeal. Tha briathra gun tlachd daonnan
aig brath call tuigse; leis an fhiosrachadh
so tha bhean ghrinn aig oirpeacha' le curam
gu riaghluich firinn agus measarrachd a
chuid as mo da conaltradh. Tha focail an
cumantas taghte, agus fuaidh sgeudachadh
fionalta, is iadfan a chuireas ag ann na
sgeul cha ruig iad a leas a smuainteachadh
gu 'n tairg i neoil an amh'ruis a characha'
le mionnan: dheanamh i di'meas orra; is
an a bhiodh aig amhaire air a shon is cha 'n
islachadh i i fein co truailidh, 's gu 'n
tairgidh i, idir a leithid. 'S ge'd chluin-
neas i fann sgeul tim-chioll urra fein cha
toisich i air connspoid, no buaireadh; bheir
i gu ceillidh cluas bhodhar do 'n nuaidheachd,
is leigidh i tuiteam dhe' gun mheorachadh
fios gu h'uaidh na dichui'n. Comhnuich-
idh i so gu tearuinte o gach canain aig nach
'eil ceol sa bith na guth, ach gairm gu neo-
gheamnuidheachd, oir tha fionaltachd a

h inntin gu h iomlan na coigreach do namh-
aid co dioghaltach da sonas. Cia measail
taitneach sealladh beatha na te so, gach
cruth da gluasachd air an amhairc thu tha
'n leabhadh aig taisbeineadh dealbh fionalta
chum lorgaireachd air urram agus speis.

An cridhe dh'atas le truacantas air son
amghar feodhain eile, a ghnuis anns am
bheil seirc gu tric ra fhaicfin aig subhailcean
sonnruichte mar so cha bu choir do dheoir
na tuirfa bhi idir na 'n luchd eolais, no
deirgid na trioblaid fosgladh air a mais'.
A cudthrom a dh'or cha cheannuich e 'n te
so, oir tha luach gu fìor os ceann clocha
buadhail, agus cha 'n 'eil gach ni a dh'ain-
meachas tu idir ra shamhlachadh ria; 's
feist bhuan a cuideachd, is a conaltradh a
bheir fionaltachd do gach cusboir ma tim-
chioll, tha cainnt, fa giulang u 'n doinean,
aig toirt ach'asan seachad na's mo na briath-
ra. 'S iad na subhaile so, is cha ne beulan-
achd gheur, ghuineach, no droch ghne a
h ainm chum buaidh. A bhean cheillidh
cha dean i gu brath do dh' fheodhain eile
an ni nach bu mhaith le dheanamh dhith
fein; so an riaghail leis am meoghraich, is
an tomhais i h uile ghnìomhara sonnruigh-
te: tha 'n te so co beartach ann am firinn,
ciùineas, agus gach comhara eile mais each,
is nach fair-ainm a radh gu bheil i cosmhuil
ris a ghrein gu laitheil cinnteach, soilleir;
cha chriochnuich i so am feast ann an speis
agus tlachd an luchd-amhairc a choimhead

gun feargadh no failneachadh, cosmhail ri
 fosgladh an ros dúnghaidh i fáileadh cumh-
 raidh tairneach ma timchioll. 'S i h annail
 annail na seirc, a briathra torradh na ceille :
 bidh a run, sa conaltradh do 'n aon
 feorfa, cha labhair a beul uair sa bith ach
 collas na firinn an uair nach 'eil foill aig
 gabhail tamh na cridhe, cha ne sgeudachadh
 na baoibh a trusgan, no mirun faobhar a
 teanga; cha 'n ann le cabhag, no giorrag
 a theid a focail a chur mu sgaoil. Innsidh
 snasmhoirachd an tuigse iomlanachd an aite
 far an d'fhuair iad an altrum; tha fios aig
 bean na ceille gur prifeil guth na firinn, 's
 gu creideasach a collas: uime sin canain an
 t fuarceas, labhruidh a huile ghníomhara co
 maith ra teangaidh: amhaireidh i air an
 fhirinn daonan ann an sealladh urramach,
 nach 'eil idir ra gnathucha' mar chusboir
 bairigh, no mar chuis amaideach, cha cheol
 le ach a feinn, 's cha run le ach a comhairle;
 samhlachadh cuilbheartan agus bhreug, ge
 d' bhios iad air an taisbeinadh ann an dath-
 anan seolta, air na 'm foillseachadh le
 briathra sgiolta, cha taruing i dluth da 'n
 cuideachd, is cha 'n eisd i ra 'n guth, cha
 runaich i gluasachd 's an t llighe, far am
 bheil an fhirinn air a di'meachadh. Ra
 h eolas cha dealaich i air son foirbheach-
 adha no aiseachas, ma thuiteas dhith uair
 sa bith le sugra' no neo' churam a h ughd-
 arras a dhi'chuimhneacha', cha bhi 'n aire
 urra a failneachadh aidmheacha, no lorg-

aireachd aris air son a chruth fhionalta.
 Cia i an du'ich, al, no cearna do 'n t
 saoghal, anns an robh subhailc, measar-
 rachd, is maifolachd mar so fuidh dh' meas.
 Is gann a tha ni sa bith co chreagach ra
 fhaotain is gu seas e mach fada an aghaidh
 saoi'elachd agus foighidh. " Cha 'n 'eil
 " teanga 'n fhoghlum seimeil a dh' fhoill.
 " seachadh cliu na mna aig am bheil ciuin-
 " eas na gnuis, ann a conaltradh gliocas,
 " suarceas ann a giulan, ann a beatha subh-
 " ailce, agus ann a geamhnuidheachd,
 " treidhireas. Na buaidhean so air na 'n
 " cruna le ceill is deagh ghne, mairidh iad
 " beo na's faide na aghaidh thlachdmhor,
 " agus claidh, naduir, 's aois fagaich iad
 " neo-fhaicfinach, cha 'n eil boichid sa
 " bith ann 's am bheil fìor mhais, ach taobh
 " a stigh na h inntin riaghailteach; ciuin-
 " eas agus grinneas, is fìor mhais iad so:
 " dreachalachd beusan, is conaltradh, tha
 " iad moran na's airidh air cliu na snasmh-
 " oirachd pearsa agus aghaidh mhaifeach.
 " Ise tha ann an seilbh orra tha i air a fagail
 " iomchuidh air a teaghlach a riaghlacha'
 " gu ceart chum a bhi' na h eiseimpleir
 " airidh air toirt sa'nean, araon da cloinn,
 " agus da luchd eolais; is iad so amhain a
 " a dh' fhagas nmai' ciatfach, 's a choisneas
 " dhoirbh an tioidul is fearr chum cridhe
 " agus gradh an dream ris am bheil iad
 " ceanguilt." Eisean a tha co fona ann a
 " oirp, air an d' amais ann a bhean phollda

fior bhan-charaid, d' am fead e bhrollach
 fhofgladh gu tearuinte, am fear air an do
 thachair so, cho'dhail e mor shonas; gu
 cinnteach tha reuson aige cliu thoirt do
 Dhia, thug le laimh shaibhir a lionmhoir-
 eachd a stòrais dhasan beartas buan, ain-
 meil do rìreadh, agus oighreachd shonn-
 ruichte. Tha fìor chairdeas mar gu faicte
 corp air na roinn is nach dean suas reite sa
 bith gus an tachair e air a bhloids fein. Cia
 taitneach feirceil a labhras, sa dh' amhairc-
 eas sin air an dream da'm bheil fìor speis
 againn? Tha sin eidsmhor ma 'n soirbheach-
 adh, mothachaidh sin dealbh an t solais agus
 iomlaineachd aig Dufga 'n ar cridhe, gach
 uair a chluinneas sinn an ainm far am bheil
 an cliu ga mheudacha'. Cordadh agus
 ceangal caomh le roghain agus lan saor thoil
 ann 's gach cuid 's pairt, tha so ro fheimeil
 chum sonas lanain sa bith fhagail iomlan
 buan. Uime sin nuair tha reite soilleir ra
 leabhadh ann an teaghlach; Sean agus og
 ann an carthanachd le cheile, aig oirpeach-
 adh gu treimhdhireach sonas iomlain a
 chur air aghaidh gu buil cheart. Cha ne
 'mhain gu robh 'n sìgh air a thogail le tuig-
 se, ach bidh e air a Riaghlacha', is air a
 dhaingneacha' gu laitheil, le beannacha'.
 Is taitneach do rìreadh an sealladh bhi' aig
 faicfin teaghlach ann an ceangal caomh, feir-
 ceil, aig labhairt na frinn, agus dapan
 ann an sì'chainte eatorra fein. Far am
 bheil cuideachadh is caoimhneas Dhia, air

na Dhearbha' bidh e air na fhaicfin, oir
 iad san a tha fuaidh a sheoladh, sa tha aig run-
 acha' an treoracha ann an slioghe 'n dleasa-
 nais, cha chuir sgail air bith folach air a
 mbaitheas uathsan : Ciod a chuireas smuair-
 ein, na buaireadh air bean na foighidin, is
 an t suairceis, cha d' thig aon ni am feast
 leis am bi' i air na carracha' no air na h
 aomadh, no leis an claidheir i gu mor,
 " ach cuimhn' is iomradh maith a chaoich
 bi' air a bhan-fhirean choir" oir tha
 aice cultaice tearuinte ann an la na stoirm,
 a bheir seachad gach ni maith ra mhealt-
 uin, do bhri' gu bheil i grafmhor faicilleach
 agus co thromach gun gho; oir aig diadh-
 achd tha gealla cinnteach air a bheatha tha
 'nois ann, co mhaith ris an t sonas a tha ri
 maireachduin gu fionnuidh. Beannaichidh
 Dia faothair an teaghlaich a ghluaiseas ann
 a slioghe, aig am bheil tlachd do gach ni
 riaghailteach, mar chi sibh san 128 failm,
 's aobhneach gach neach a ghradhaicheas
 an tighearna, le cridhe glan gun cheilg;
 'sa stiuras an ceumana do reir a lagh, oir
 bidh an aite taimh tearuinte, is ithidh iad
 gu sabhailt do thoradh an faothair. " Bith-
 " idh a bhean cheillidh mar chrann sion
 " torach an taobh stigh da teaghlach, sa
 " clann mar chrann ola tiomchioll a buird
 " gu laitheil : mar so biaidh i air na bean-
 " nacha' a ghradhaicheas Dia, cuimhnich-
 " idh eifan i ann an Sion, chi i maith a
 " teaghlaich, agus laithean fada; 's clann

“a cloinne sonas sioruidh ann an Israel.”
 Ceannart sa bith togail, cha ’n e ’mhain gu
 bheil an t-àite aige ra roghnacha’, ach mar
 an ceudn’ na nithe tha iomchuidh chum na
 h oibre. Tha cumhachd aig na nithe tha
 neo-thaitneach ra’n cur am feim a dhiulta’
 ’s mar an ceudna a ghlacail sin tha iomlan
 freagarach, uime sin nuair a tha feodhain
 do ’n aon run agus togra’ aig deanamh suas
 an eolais ra cheile, aig beathacha’ feirc, is
 gach deagh ghnathacha’ eile. So gun amh-
 ’rus an tigh tha aig labhairt gliocas ’s an
 daingneach, is cha’n fhailnich am bunachar
 gu brath; tha buannachd mhor do bhean sa
 bith ann a bhi ceanguilte ri duine coir
 diadhaidh. O bhunachar co’ fionalta tait-
 neach tha cuid mhor da sonas ’s a bheatha
 so, agus gu sioruidh gun amh’rus aig eirigh.
 Uime sin cha ’n eil a’chuinge sa bith a bu
 choir bhi’ ni bu durachdaich, no ceum bea-
 tha th’ aig lorgaireachd breathnacha is toirt
 fa’near ’s mo, no sin th’ aig treorucha chum
 posaidh; do bhri gu bheil cuid mhor da ’n
 sonas an so, is gu sioruidh an earbsa ri
 roghain dhaitheil; feadaidh luchd eolais air
 uairibh an am bar’ail bhi air na ’m mealladh
 ach cha ’n ann air an doigh so idir tha seal-
 la Dhia, cha n’ eil e fosgailte do mhearachd
 sa bith, tha e gu h iomlan os cionn foill, na
 fhia’nuis air uile asdar na beatha; chi e le
 aon sealla deagh bhuaidhean gach neach;
 nuair tha eisan aig cuir a laimh ris a ghnoth-
 ach, cha ’n fhead an sonas a bhi idir ann an

cuntart. Iadfan tha aig deanamh an diehill
a thoileacha' le giulan saoi'eil riaghailteach,
's an aon t'fliche eifhachdach maille ri caird-
eas Chrìos'd', ehum a chaor neas a dhean-
amh cinnteach, gun amh'rus sa bith tha iad
so taitheach na shuilean 's tha curam aige
mu 'n soirbheacha' agus sonas, ach iadfan a
theid air an aghaidh gun feoladh a shireadh
air Dia no ghabhail, no lorgaireachd a
dheana' air gne, no deagh bheusan cusboir
an speis, feadaidh h aon do sheorse obain,
mar so crìochnacha' taitheach gu leoir, ach
tha cuid chuntart ann 's an oirp, 's cha
'n 'eil e daonan aig tachairt gu 'm bidh
sonas air a mhealtuin le meadhon co-deifr-
each, uime sin cha smuaintich bao' idir do
neach sa bith amhaire le ceill air son an
leithid fein, an t aon is dluithe thig ra 'n
gne, is leis an faoiladh iad an sonas a bhi
cinnteach, cia sa bith a thig 's an t'fliche.
Tha fios aig Dia air maith a chlaoine fein,
an seorse fionalta so bha gu cumanta aig
lorgaireachd a thoil; tha e reusonta dhu-
inne a smuainteacha' gu 'n amhaire e orra
le tlachd; oir nuair a chi e cridheachan tha
aig taisbeineadh samhlaachadh anmhuin air
fein, ach làidir air a cheile; th' aig dean-
amh ionracais, onoir agus feirc bun'char
an carthanachd. Tha 'n gradh do cheile
aig teachd chum inmhe agus neart, agus sin
'n is mo o mhaire deagh ghiulan no air son
cusboir sa bith eile, ubraid, no amghar cha
d' thig iad so gu tric am feuchain le faile'

neo-fhreagarach da'n sonas is gach cruad-
 ail a tha 'n aghaidh aca ra thoirt air, cha 'n
 eil e ach aig samhlacha' ceo' na maidin; a
 tha aig deana' deifir ro' ghnuis na greine
 chum teiche gu grad o shealla. Leabhaidh
 bean ghlic daoine co maith ri leabhraichea'
 is bi' a tuigse air a taisbeineadh gu soilleir,
 na roghain dhiubh araon: innfidh luchd
 eolais fionaltachd a blas agus a bhuannachd
 a leannas a saothair. Na h ainmeanan ur-
 ramach th' air na 'n cumail beo air chuimh-
 ne air son lionmhorachd an fubhailcean;
 maille ris a chruth snasmhor sin bheir achaf-
 an seachad gun chaint thrasda, tha ra fhaic-
 fin cha 'n ann an leabhraichean diomhain
 ach amhain anns an fheodhain thaghte air-
 ichte, far am bheil riaghailtean diadhaidh
 gu tric ra fhaicfin, is tabhachdach ra mheor-
 acha; mar an ceudna tha eolas, eachdraidh
 air Rioghachd ro fheimeil, cha ne 'mhain
 gu fag rannsacha' mar so cruth maiseach
 na dheigh, gu meudaich e tuigse agus foill-
 eirachd; na te bhios gu chleachduin, gu 'n
 cuidich e a cridhe fagail, gne'oil, trocair-
 each, ach mar an ceudna cruinnichidh i
 stòras air son conaltradh agus caitheamh
 aimsir a bhios na bhun'char, cuid mhor do
 thoileachas inntin dhith fein, sa dh' fhagas
 i ro mheasail aig a luchd eolais. 'S on
 'gheibh an creideamh fein mais o chaith-
 eamh beatha na mna cheillidh choir, uime
 sin gach neach aig am bheil speis do gach
 ni snasmhor, measarra, ni iad gairdeachas

na cuideachd is cha struitheadh leo an uine
a chaitheas iad na sealla, cha ne fasan na
h aimfir a diadhachd air a ghnathacha
'mhain air shon cuis shonnruichte, no air
am airichte cha 'n ann chum fuiridh air cliu
gun tlachd, no chur air aghaidh no chruin-
neacha' ocar saoghalta; le run gu mor na's
fionalta, tha cusboir urramach a leanmhuin
air na ghairm gu beatha, chum slainte
shiorruidha h anma dheanamh cinnteach;
is oibreachadh air gach doigh gus a cho-
throm is fearr, cha 'n e 'mhain gu bheil i
aig mothacha cumhachd an spioraid is an
fhior chreideamh, ach tha canain a gluaf-
achd aig labhairt am bri' gu laitheil, agus
sin ann a h uile ghnìomhara; a Creud cha
do thog i o chliu a du'cha le comhairle a
luchd eolais; cha do chuir i a lamh ra
creideamh gu baireadh obainn le cabh-
aig; no run gun cheasnacha, cha'n ann do
bhri' gu robh e na chleachduin aig a parant-
aibh, 's a coimhearsnaich, ach le fein-rann-
fach a thug i gu ceillidh fa'near, le na ri-
aghailtean urramach a leanmhuin gu bheil
a sonas ann so is gu fìorruidh foilleir ra
leabhadh: uime sin ghlac i e le cnuasachd
dhiomhair air a mhais, agus le lan saor-
thoil; cha bhi gnìomh sa bith feimeil, ion-
gantach, no ainmeil air na thoirt gu buil a
dh' aon leum, nis lugha gu mor a bhios na
nithe cudthromach sin a mhaireas gu fìor-
ruidh air na 'n crìochnacha' le run amhain
as cugmhuis dichill agus curam. Bhi'

smuainteacha neach fa bith iompacha', o'n chreideamh anns am bheil eisean, no ise, aon uair air an daingneacha' as eugmhuis an lan run fein, cha 'n'eil ann an so ach gnìomh faoin, leanbuidh, oir cha bhi' co-cheangal buan no treimhdhireach gu brath aig gabhail freumh taitneach, gu h-àirichte ann an nithe a bhuineas do chreideamh as eugmhuis fìor chorda cridheil gu h-ìomlan o roghain; Bhi aig tairgse iantìn neach fa bith a shiacha' no aomadh o'n aidmheil a tha 'd fein gu toileach ga leanmhuin, le brofdnacha' no comhairle dh'aindeoin, cha 'n'eil ann ach rùn mearrachdach is fìor mhullach na h-amaideachd; nuair nach urra thu iompaidd chur air an tuigse le reusonachadh foilleir no buannachd do bharailse fhagail freagarach d' an togra' fein: Bhi' aig smuainteacha an smachdach' le an-chothrom, cha 'n'eil ann so ach truailleachd gun amh'gus, is tha gach oirp do'n t-seorfa aig amhairc ann an dathanna gun tlachd, agus di-measail ann an fuilean Dhia, oir cha 'n'eil e air mhodh fa bith aig corda ra lagh, no ann an rèite ri ni fa bith maith no creideafach; ach an te tha air na daingneacha' ann 's a chreideamh, leis a bhuannachd a tha i fein aig faicfin na lorg, tha i so na mais' ann fa choimhearsnachd ma timchioll, na cuis fhàrmaid do gach neach a chi a gluafachd, na fòlus latha na teaghlagh, fuidh churam Dhia, is chithear daonan coslas a bheannachaidh aig dealradh air a gnuis.

Cha'n eil a giulan feadh na seachduin am an riaghlacha' a teaghlaich nis neo' chum-anta no ciatfach; nuair tha i aig dol chum teambull Dhia dia-donuich tha i aig teachd a dh' ionfuidh na h Eaglais, ach cha'n ann a dh' amharc uaithe, no chum 's gu 'in biodh i fein air na faicfin le feodhain eile, no shealruin air fasan ur, no lorgaireachd sgeultaibh na du'cha, a dh' fhiosrucha' tiomchill slainte cairdean, a dh' iarruidh fear-ealain, no thagradh ain-fhiacha' no ghabhail airgiod iasaid, ach an toir air cusb-oir is fionalta agus is mo' airidh air tlachd agus toirt fa'near no h aon do na nithe suar-rach so: tha i teachd a lorgaireachd bean-nacha' a Dia, dh' fhoillseachadh a taing-ealachd, a phaidheadh 'ris a h umhlachd, agus sin le fonn suighichte diadhaidh; riagh-aileachd a giulan, is ciuinneas a h inntin: am feadh, 'fa tha i ann an sin co' maith is ann 's gach am agus aite eile tha gu fosgailte aig labhairt inmhe a dealbh is aig foillseachadh a maife.

Tha i aig amharc air an eaglais mar aite coisrighthe chum feirbheis Dhia a thoirt fa'near, 's a chur air aghaidh, uime sin thig i an dlu's do'n ionad urramach so le fonn suigh-ichte ceillidh, is cha'n ann idir leis a chluich-eachd baireadh, no amaideach a bhuineas do thigh-aidheir no sugradh, no le faoineas agus gaireachdaich a cur failt agus furrain air a luchd eolais; uime sin biodh i air a comharacha' a measg a cho' thionail leis a

cheill agus grinneas a tha i daonan aig taif-
beanadh is cha 'n ann le h aon fa bith tha
na choigreach do fhior dhiadhachd. Cia fa
bith mar bhitheas an t fearmoin labhruidh i
urra le modhalachd, is taisbeinidh i le faic-
ill agus grinneas gu bheil i ni's mo na bean
chrìosduidh no bhi ealamh chum a teanga
's leigeil mo reir le neo' thuigse chomhar-
acha faillneacha an fhir labhairt. Fuiling-
idh barail creideamh na te so ceasnachadh
ann diomhair co' maith 's gu follaisach
ann an lathair an t saoghail, cha 'n eil an
cruth ceart aig co' sheasamh idir ann an sgleo
air an taobh amuigh ann a bhi aig catheadh
clogaide na foill no cleoca na naomh-
achd air amanan airighte. Ann an neoil
dhorcha dhulaidh air a mhalaidh, ann an tur-
adan no suil fhiar, no ann an samhlacha
ochan no osna, mar gu bidh na nithe neo-
fnaimhor so na meadhon eifachdach chum
slainte; uime sin tha briogh a creideamh
aig co' sheasamh ann 's an riaghail shoilleir
shonnruichte so, tlachd do cheartas, trocair
a ghradhacha, 's gluasachd gu h umhal ior-
fil le na Dia.

Cha bhi' i aig leagail lion air son cliu
fhollaisach, 's an uair a mholas tu i air son
gnìomh 's airidh air toirt fa' near le toid no
ciuineas taisbeinidh i nach eil tlachd aice
bhi' 'g eifeachd nuaidheachd a mheadaich-
as fein-speis no bhitheas aig amharc no
gluasachd ann an ceum sodail gun fheim.
Ann 's gach aite an seall i tha i gabhail

barrachd eùram a dh' fholach no dh' fhoill
 seachadh a subhailcean fein : cha bhi' i uair
 fa bith aig amhairc na deigh a dh' fheuchain
 am bheil suil an iongantais aig gabhail
 beachd air a ceum no aig ceasnachadh a
 dreach. Cha bhi' sliochd na teanga cheill-
 idh air a comharacha ann an sgeultain
 breugach mearrachdach ; cha ne 'mhain gu
 bheil na dubhailcean so na 'n coigreich da
 brollaich fein ach 's fuathach le gach coslas
 a chi i dhiubh ann am feodhain eile : 's gu
 brath cha 'n fhogail i'n dorus do luchd
 afdair co-suarach. Subhailce, treimhdhir-
 eas 's meafarrachd 's iad na clochan 's am
 fiodh nach feudar a dhìteadh, 's am bun-
 char bu mhiannach le Crìosd' a leagail ann
 an cridhe na te a roghnaicheas e dha fein,
 a gheibh coir air a bheannacha fa chomh-
 naicheas maille ris gu siorruidh. A chloch
 do dhiult na chlochairean tha i nois na
 cloch chinn anns an oisein, ach na eloch thui-
 lidh do phairt, 's na carruig oilbheum do
 fheodhain eile, agus iadfan uile thogas urr-
 a cha bhi' aobhar nàire aca gu brath,
 bidh iad mar, chlochan beo ann an tigh
 spiordadailt, na 'n cloinn bheannuichte air
 na 'n cuir ma 'n sgaoil le saoirse, nach
 feadar tuillidh a chuibhreach le cuing na
 daorfe.

Thaisbein sinn cheanna cia mar bha
 bhean ghlic ra tigh a thogail, agus cuid do
 na nithe feimeil a bha freagarach air son a
 ghnìomh shonnruichte, chum gach dealbh

truallidh a charracha 's fionaltachd na h
 oibre thoirt chum sealladh taitneach; leann-
 aidh sinn beagan ni's faide fathasd air a bu-
 aidhean meafail: aig bean a ghrinneas, ara
 fuighichte na ceill cha' neil feim teanga
 filidh no bard a thaisbeanadh a cliu no
 giulain; air a son labhruidh a deagh chaithe
 beatha fein gu laidir fallain anns gach aite
 ann 's an taisbein i h eudan: cha bhi
 gnadan na h adhartaan sa 'n oiche, no
 doinean aig riaghlacha gnothaichean a
 teaghlaich. Cha chomharaich thu uair sa
 bith beum a teanga aig leon no aig lot gu
 sgaiteach aon neach a thig san t slighe, cha
 'n e cliu na di-moladh an t sluagh air son am
 bheil i aig osnaich ach toil a coinnséis fein
 beannachadh a Dia an ni tha i runacha
 fhaotain na seilbh, 's e lan thogra inntin
 ghlan a chumail suas am siaghnuis Dhia,
 's dhaoine, se miann an sgeudacha a muigh
 sa stigh bhi' do 'n aon seorfe, leis a sin cha
 'n eil eagal rannsacha no ceasnacha uirre
 uair sa bith; thig i so gu ciuin ceillidh le na
 gnìomhraibh chum an t soluis a dhearbhadh
 a h oibre 'sa dh' fhaotain a duais: 's coma le
 an dorchadas do bhri' nach 'eil a deanadas
 air a chur an gnìomh gu h ole no mi-thlachd
 mhor: cha ne 'mhain gu bheil a gnothaich-
 ean aimsireil air an dealbh gu tuigseach,
 (oir cha bhi' i ri milleadh no cur a mugha
 ach ann am meafarrachd, is riaghail cheart)
 ach mar an ceudn' le faicill bheir i sa' near
 na nithe tha tabhachdach chum maith a h

anma chur air aghaidh 's a thogail air bun-
 char cinnteach nach faillneach, nuair a
 dhosglas i suil sa mhaidin bheir i le urram
 buidheachas do Dhia air son focair na h-
 oidhche, guidhidh i bheannacha gu dur-
 achdach urra fein 's air gach ni na feilbh,
 iarruidh i chuideacha chum a dion fad an
 latha o thuise, o chomhra baoth no amaid-
 each, o bheathacha droch run 's o chuir an
 geill ni sa bith a bhios air a leanmhuin le mas-
 ladh no aithreachas, mairidh snasmhorachd
 na te fo air cuimhne shiorruidh, eiridh
 ghrian uirre gu suilbhre le gairdeachas,
 sona a companach, 's aoibhneach a ginneil,
 bidh iad aig eirigh ann am meas 's creideas,
 saoruidh Dia i o bhuaireadh, stiuraidh e
 ceum gu tearuinte seachad air gach ceap
 tuilidh no claoi; a bhean chiuin cheillidh
 tha i daonan fuidh churam, leis a sin cha 'n
 fhead i gun bhi' eolach air gach ni tha tait-
 neach, agus na coigreach air ubraid 's bu-
 aireadh; uime sin cha ruig neach sa bith a
 leas bhi' aig lorgaireachd na te fo ann an
 compairt no comhairle na 'n daoibh: "Ann
 an slighe fhiar na 'm peacadh baoth cha 'n
 fhaic thu a ceum, 's cha chluin thu a guth,
 ni mo 's si cathair fanoid luchd an spors; a
 togra no tlachd;" ach slighe ghlan na fir-
 eantachd riaghail a ruin 's miann a chridhe;
 eiridh sonas a solas do 'n te fo anns gach
 cuis amhrusach. Tha cuireadh na 'n
 scriobtuirean fial, se fo an canuin, a thaing
 Criosd air slanuigh-fhear do luchd a chridhe

ghlan; thoir fh'urail do ghras 's slainte do
mhnaibh co mhaith ri fir; Ise a dh' imich-
eas o dhaorfe sa thogas teampul do Chrìosd
na cridhe, bidh i air na foillseacha le comh-
ara 'n uain 's gheibh i sabhailte gu h aite
comhnuidh an Triath. Air clu inntin an
nuaidheachd so tha mi 'nois aig fìosruch cia
dh' i bhan-ghaisgeach 'n ar measg nach
gluais ann an slighe na babilon sa tha toil-
each cul chuir ris gach seorse peacaich; co
an te dh' fhag daoirse spioradail 's
nach dean ceangal ris na h Amoritich; aig
am bheil a h aghaidh air fearran a gheall-
idh: ise bhitheas, 's tha, Dia le 's air a
taoibh cha 'n aobhar eagail dhith, " oir as
eugmhuis gu tog e fein an tigh, tha 'd aig
saotrachadh anna diomhaineas, a tha ri
togail, mu 'n dion 's mar coimhid eisean am
baile, tha faicill 's neart an luchd faire gun
eifhachd; 's faoin bhi' aig eirich moch 's a
luidh an-moch oir riaghlachaidh eisean gach
cuis mar chi e fein iomchuidh;" cha biodh
ach ro bheagan as eugmhais aite comhnuidh
taitneach, na 'n deanadh run amhain paidh-
eadh air son cosdus na togail: na 'm faighte
sonas fìorruidh bhuidhin 's dol gu h ionad
tamh air Dia gun saothair cha 'n 'eil ag
nach biodh gu leoir do chuideachd ra fhaic-
fin an sin. Mar biodh gu bheil eìdirdheal-
achadh mor eadir fubhailc agus dubhailc,
's an crìoch 's an aite tamh neo-chosmhuil
ra cheile, co bheiradh na h urrad do shar-
acha dhith fein ann an cogudh an aghaidh

cruth gach peacaidh 's fìoma' leannan bu-
 aireadh: mar biodh gu bheil crun gaird-
 eachais 's sonas fìorruidh air na ghealtuin 's
 air na dheanamh cinnteach do'n te ghiulain-
 eas 's a thachras air cruadail na beatha le
 foighidinn 's ciuineas; no co bhiodh aig an t
 faothair an aghaidh thoirt air amghar sa
 bith. Cha'n 'eil ach ro bheagan a rogh-
 naicha' bhi aig gleachd ri buaireadh 's fà-
 acha, mar biodh gu bheil sonas neo chrìoch-
 nuichte 's fìchainte nach crìon 's nach caith
 le ainmhir na uine, air na dheana' cinnteach
 do fhubhaile 's deagh chaithe beatha; ach
 tha truaileachd 's amghar aig leanmhain
 cloinn na h-easumhachd 's cha bhi' cuid no
 part aca do thigh na firinn no 'n t-solais.
 Dathanan fionalta air an tarruing air
 grund dorch, cha lughdaich e an bu-
 aidhean fein air mhodh sa bith; nuair tha
 cusboir tlachdmhor maifeach air a shamhach-
 adh ri dealbh dìmeasail suarach bithidh a
 dreach an sin ni foilleir ra fhaicfin.

Bean ghlic toghaidh i tigh, ach bu mhi-
 annach leis an amaid a mhilleadh le na
 lamhaibh. Thanig sinn anois air ar 'n agh-
 aidh chum beagan a labhairt air an amaid;
 agus o nach 'eil i fein no h-aiceachd ra 'n
 roghnacha cha chaith sinn moran do air 'n
 uine na cuideachd; cha 'n eil anns an te-
 chail a reuson ach uir-easach bochd tha air
 na comharacha le Imachd Dhia, 's leis sinn
 cha bhuin an t-ainm dhith, ach fi 'n amaid ra
 rìreadh ann am bharaille ife nach ceann-

faich ni sa bith diadhaidh, no taitneach, a
 dh' fhadh comhearfnachd naire, a threig
 ughdarras shubhailce, a chaill a meas-
 la creideas ise tha a giulan aig deana' fochaid
 air gach dealbh geamnuidh, fionalta, riagh-
 ailteach. Ann an diomhaineas bhitheas tu
 aig amharc air son suarceis, toradh ceill no
 banalachd o'n te aig am bheil firinn, 's
 measarrachd 's gach ni cliuteach eile ann
 an tailceas 's dimeas. Ise tha baoibheil guan-
 nach, cha ne 'mhain gu mill i cuid fein,
 nach bu mhiannach le ea-coir dhaoine eile
 dheana' mar an ceudn'. Bhi aig faoltin
 gach deagh shubhailce bheir i o luchd eolais,
 gu 'n cuir e ra mais', no o mhearrachd an
 giulain gu 'm bidh a porsan fein do chliu
 air na riagh'lacha', se so do gach run, a
 miann 's truaille, oir tha e ann an aimhreite
 shoilleir ri fìor chreideamh, agus maitheas
 croidhe. An te nach gabh comhairle no
 nach'san, nach iarr cuideacha Dhia, no sheol-
 adh, nach feuch le curam, no tuigse air ni
 sa bith a their no ni i aig cumail coimhearf-
 naich 's luchd eolais ann an ubraid roimhe
 cheile; aig dusgadh 's aig sgaoileadh buair-
 idh anns gach aite 'n gluais i, gun srian ra
 teangaidh no ra giulan, na coigreach do
 gach ni tha banail, no choisneadh fìor
 speis. Cha 'n 'eil aon neach aig am bheil
 tuigse chumanta nach seachnadh a ceum, 's
 a cuideachd co-fhad, 'sa b'urradh iad; oir
 fi crìoch na 'n aitheanta daonnachd le
 croidhe glan, ma tha 'n amaid air an doigh

fo co dimeafail, fuarrach ann an fealladh
 gach cuideachd shaoidheil choir, cha 'n 'eil
 ni fa bith a ghabhas leith-sgeul, no ni suas
 call deagh bheusan. Ge do bhitheadh
 gnais aig te co maifeach ri aingeal ma tha
 giulan ann an cumantas aig labhairt fuath
 air gach ni urramach riaghailteach, ann an
 ceangal ri gne dhuilbhir, tionndai'h i ann
 an uine ghairid na cusboir gu'n tlachd, 's ni
 mo ni beartas no fuil uasal ainmeil call na 'n
 fubhailcean fo a lionadh; no dheana' suas.
 'S cruth gun chreideas an amaid anns gach
 rannfacha, cha 'n 'eil briogh na conaltradh
 no mais na giulan, 's leis a sin cha lean fin
 nis faide air a meorachadh, 's gun amh'rus
 b'aoibhneach an ni nam faigheadh gach neach
 co-aifeach dealacha ri cuideachd gach aon
 do 'n t feorfe, 'sa gheibh sinne air ceud a
 ghabhail dhith 's an am.

'S iad ciuineas, gliocas, 's tuigse, no ann
 am briathra aithghear' deagh chaithe beatha
 am porson 's buaine fhuair aon te riamh,
 cha chaill iad ann an cliu no an dreach a
 shamhradh no gheamhradh, le easlainte no
 aois cha tuit iad le gaillein, cha chrion iad
 le teas, cha mheataich le fuachd, ach mair-
 idh iad gu sgiamhach snasmhor, le mais ur
 gach mios 's bliadhna 's feadh laithean a
 beatha gu h iomlan. Beusan fionalta, fo
 an sgeudacha dreachail nach caill a mhais le
 na chaithe cosmhuil ri do thrusgan, ach a
 sgaras o cheile gach neoil dheuchain le gath-
 ana' dealrach gun smal. Bean ghlic to-

gaidh i tigh; cha ne 'mhain (mar thuairt
 mi cheana) gu 'n coisrig i do Dhia i fein
 nuair a dh' fhosglas i suil sa mhaidin, ach
 mar an ceudn' nuair a chrìochnaicheas i
 obair an latha; ann an uaigneas no ann
 an diomhaireachd a croidhe fein, meor-
 achidh i maitheas 's curam a Dia; bheir i
 le taingealachd buidheachas dha air son a
 dion 's a coimhid o gach tubaist fhollasach
 's ceap tuillidh diomhair. Feuchaidh i gu
 foistineach cia maith chuir i 'n gnìomh no
 'n geill, 'n drinn i ceum mearrachdach, no
 'n dubhairt i ni sa bith maslach, 'n d' thug
 i oirp air oilbheum a thoirt do aon neach an
 smuaintigh, guth, no gnìomh; 'n robh
 conaltradh sa cuideachd air an tagha, an
 robh gach uair do 'n latha na 'm fia'nuisean
 ann an lamh an uachdar fhaotain air guth
 gach sodail 's buairidh thanig ann an feall-
 adh, ma se so an teisteis tha coinneas 'sa
 gnìomhara aig taisbeineadh, le barantas fead-
 aidh i radh gu robh h aimsir gu ceart air
 a builleachadh, ma thuiteas dhith uair sa
 bith a chaochla so a leabhadh a thoirt fa'n-
 ear, ma gheibh i mach failleachadh no
 chossas, guidhidh i gu durachdach chum
 seasamh le neart nis iomlaine ann an agh-
 aidh gach samlacha do 'n t seorse cheudn'
 thig tuillidh na lathair, Diultaiddh i le di-
 meas gach tairgse bhios aig bagairt a neo-
 chionta aomadh no lughdachadh, 's cumaidh
 bean a chridhe mhaith suas gu misneachail
 an treimhdhireas sin nach biodh air a dhit-

eadh no air a thionndadh le foill no miarrachd. B'iodh cainnt 's guidhe na mna chi-
uin cheillidh còmhail ri briathra 'n duine
ainmeil a thuir "o Dhia ceudaich dhamh
clu onorach ceart, no na h aidmhich dhamh
idir fuaim urraim." 'S mor a chuis mhis-
neich coinnseas glan a thoirt an aghaidh air
fiorruidheachd leis oir ise aig am bheil an t
fuil amhaire sin air an taobh stigh, a rann-
faichas fa chi nis mionaidich no breathna-
chudh dhaoine, aig innseadh gu 'n e lagh
a Dia cusboir iomlan a speis; gu cinnteach
cha 'n fhead a dochus a bhi mealta, ni
modha bhios a creideamh gun luigheachd;
dh' fhag i gu fada rioghachd an dorchadais
fa 'n eagal, oir cia chuireas gealtachd uirre
tha fuidh smeide gnais a cruithoir fuidh
fhealladh a shuil, nach robh idir toileach a
diadhachd a chrochadh air riochd truailidh;
ni mo' tha blath a creideamh aig co sheaf-
amh ann an geasrogan gun fheim no sgail
breige air an taobh amuigh ach anns a
chuid loinneal fhionalta air an taobh a
stigh, an nan gloinnid neo chionta, 's maif-
eileachd na beatha.

'N uair theid bean na ceill ann an cuid-
eachd cuiridh i gu daingean faicilleach glais
air a billidh, roghnachaidh i briathra 's cha
'n fhosgail i beul gu h obain no gun toirt
fa'near, ni mo' a labhras i 'm focal a bu
mhianach le 'riste a ghairm air ais; nuair
a bhitheas i chuinnin a luchd eolais aig
labhairt air faillneachadh feodhain eile, cha

dìchuimhneich i idir an am fìosfrùich dhith
fein am bheil a bheag do 'n t feorfe cheudn'
aig leanmhuin riumla; ma bheir a meogh-
air ga cuimhne an samhlaicha 's lugha se
ach'asan a coinseais dhith san am; biodh
ad thòid, na taing intreadh ann an co chom-
un le luchd a bheum chull, 's mur an urra
thu focal trocaireach choras leith an neach
tha aig fullaing binn dhiùidh, na h aontaich
idir le guth a mhaillaidh, gu ma fearr leat
gu mor oirp a thoirt air aigne na cuideachid
a thionnda air falbh chum cusboir sonn-
ruichte airidh air toirt fa'neary, no seachd-
raidh neo chionteach eile. Leis a so cha ne
'mhain feadaidh e bith gu bheil thusaig
dion neach tha saor o'n nì air am bheil iad
aig labhairt gu neo chothromachalach
mothachaidh thu gun amh'rus buannachd
as eugmhais call aig leanmhuin gach cleach-
dum do 'n t feorfe cheudn'.

Mar so a thogas a bhean ghlic a creideas
co maith fa tigh; tha 'n t ainm bean aoinn
gu mearachdach, 's gu neo reusonta air na
thoirt seachad oir na buaidhean tha aig
deanamh suas na fìor dhreach; tha 'd gu
foilleir aig co sheasamh ann an tuigse 's co-
las ghe mhin, mhoghar, giulan ciuin, riagh-
ailteach, sonnmhor, geamnuidh, faicilleach
toirt sanearach. Ise aig am bheil a mhaais
so na feilbh, tha i meafail aig Dia 's daoine,
's mairidh h ainm ann an cuimhne a luchd
eolais 'n diaigh dhith fein an saogal so fha-
gail. A bhean a stiugas a ceum ga taitneach,

a reir lagh na faoirse, a threigeas le mis-
 neach do chrathadh coslas gach buairidh, a
 cheasnaichas, gu banail foistineach guth 's
 briogh gach cusboir, 's gach cruth nach 'eil
 aig caitheamh ach 's gail na 'm breug, cha
 ghabh i na 'n cuideach 's cha 'n eild i 'n
 comhairle, nach diultaidh i riu gu tur 's le
 dimeas bheir i aithne dhoibh teichadh as a
 fealladh. Bi' dh daingneach na te so bunail-
 teach, se tearmun carruic na seirc 's na
 sicheainte, biodh a grian gu dealrach aig foill-
 seachadh, 's cha 'n urra na droch dhaoine
 smial a chuir air a mais, no gnìomhara a
 dhite; a tigh cha tuit, 's cha 'n aom "se
 Dia a fear coimhid, 's a sgail air a laimh
 dheis gu buan," m' bidh i air a dion a dh'
 oidhch agus a latha, 's air a treoracha gu
 sabhailte o aon cheum grais gu ceum eile
 gus am bidh i fa' dheireadh air a socracha
 ann an sonas nach oriochnuich, am bheil
 feim air tuillidh briathra, nach eil nis leor
 ann 's na thuirt mi cheanna, a dh'usgadh
 togra nach fheadar a dhite? ann am broll-
 ach gach bean am eifdeachd chum cairdeas
 Dhia a chosnadh, meas 's cliu gach duine
 coir? faic fear aig fullang cuid mhor da
 bheatha trioblòid 's deuchain, 's 'e aig fao-
 tuin ma dheireadh ann a sheilbh bean chi-
 uin, mhoghar, bhannail, cheillidh; Bhiodh
 fhu-langtais fa chaill air an tionndadh gu
 buannachd 's gairdeachas, a dh'aon uair air
 an di-chuimhneachadh ann an sonas; Ge'd
 nach eil co throm aig ainm anns an am air

dleasanaid an fhir fhoillseacha, gidheadh
 labhraidh sinn focal na dha ris anns an dol
 seachad. Tha e ro iomchuidh dha tachairt
 air a mhnaoi le feirc is foighidin, gun bhi
 ullamh chum lasadh ann am feirg no d'ogh-
 altas, ughdarras a bhi daonnan air a ch'oi-masg
 le trocair is gne'alachd, a faillneadh, chur
 gu ceillidh, is gu folachaidh, le tuigse na
 sealla fein, a cronachadh le cinneas leo fein,
 gun a mearrachd fhoillseacha mar oran do
 gach neach mu'n cuairt. Tha briathra an
 Abstoil iomchuidh ra' a' coirt fa'near, mar
 ehi sibh ann an leabhar na'n, Eph. Caib.
 xxii. 23. "A mhna' umhlachaibh sibh fein
 do 'r fir mar do 'n Tighearna, oir le am fear
 ceann na mna mar le Crìosd ceann na h
 Eaglais," 's mar bha 'n gradh a thaisbein eif-
 ean fionalta tha e iomchuidh do 'n fhear
 samhlacha do 'n e seorfe cheudna chur an
 geill dh'aise, oir 's coir dhoibh am mna'
 a ghradhachadh mar an cuirp fein, uime sin
 eisean a bheir speis da bhean tha tlachd aige
 dhe' fein. Tha coducha eile air so ann
 an leabhar na'n. Collos. Caib. iii. 10.
 "Fheara' graidhaichibh air mna' is na bith-
 ibh fearbh na'n aghaidh, no ealamh chum
 am brosnacha gu feirg:" cha'n fheud am
 posadh gun amh'rus gun bhidh na bheann-
 achadh an uair a bhios feirc is reidheolachd
 air gach taobh, uime sin se'n giulan beuf-
 ach banail am fìor-bheartas, agus an stòras
 is buaine is urra aon te fhaotain na feilbh,
 Moralachd, no amaideachd cha'n fhaigh

iad uair sa bith ughdarras o ghiulan, na mna
 ghlic tha fios aice gur gairid a mhaireas
 ordan, is gur suarrach an osag thinna is no
 th-rioblaid bheir claidh da gnais gun
 tairidh, a thilgeas i fios gun luth gun neart
 is a fhaicil a bun'char gu h aithiseach o
 cheile. Gruaim no drochmhuna cha ne a
 fgeudacha, cha tuig i guth a mhi-thlachd is
 cha ghluais i gu brath le cuideachd co di-
 meafail; cha n eisd i ri tnuth no farmad,
 is cha bhiodh iad idir aice na 'n luchd ruin
 no taithe; se fear na te so dh' fheadas a
 radh gun amh'rus, "gun do thuit a lion
 ann an aite aoibhneach is gun d' fhuair e
 oighreachd bhrèagh nach gann," ge'd tha
 cuideachd ro thaitneach chum buanacha
 leidhe air ar 'n aghaidh gidheadh tha an
 t am againn anois an tiomlan a chrìoch-
 nacha. O'n mhineacha chuidh a dheana'
 cheanna air ar teagaisg; thug mi oirp air
 mais na mna' ghlic a thaisbeineadh ann a
 fgeudacha fionalta fein, is na'm b urra mo
 thuigse tuillidh ceartais dheana' ria, cha b
 obair chailte leam an gnìomh, ach anois
 cuiridh finn crìoch air an iomlan le briathra
 aithgheara freagarach do na chuidh
 cheanna a radh. Seud riomhach na mor
 luach, bidh meas aig na's leor air taite sa
 bith far am faic iad a bheag da leithid; mar
 an ceudna na'm biodh gach uile bhean iomlan
 oirdheirc cha bhiodh idir na h urrad do dh'
 iongantais oirnn an uair a chitheadh a h aon
 do n t feorse, ach cha 'n ann aig ceann a

h uile mile gheibhear coslas na te fo, no
 anns gach baile. Ach cia fa bith air an
 tachair i is sona chrannchar agus is buan a
 bheannachadh: cha ne 'mhain gu bheil i
 faoidheil ciuin, gun tlachd do mhiosgoinn no
 colchaineadh i fein, ach ge'd a chluineas i
 uair fa bith fann sgeul timchioll a fir, no
 cloinne, ma se 's gu bheil e gun bhun'char
 ceart, is gun duilg e bheag do bhuaireadh
 na teaghlach, is ann a bheir i ach'asan do 'n
 luchd innfidh, is cha 'n fhoillsich idir an n
 a chual i, is ni mō bhios tlachd aice uair fa
 bith bhi ga mheoracha.

Tha i so na beannacha anns gach aite far
 am bheil i ra faotainn; cha bli curam a Dia,
 no cairdeas an duine choir dhith idir na'n
 coigrich. A bhean ghlic ni i gnothaichean
 ann an am, cha choir i dail gus am maireach
 anns an ni bu choir dhith dheana' an diu'.
 Leis a sin cha 'n fhead a duais no meas bhi'
 ann an cunthart; bidh ainglibh aig cam-
 pucha timchioll air a h aite tamh chum a
 treoracha gu fabhailt ann an ceum a sonais.
 Ise "nach do thog a h anam ri diomhain-
 eas, nach amhairce, is nach gluaifeadh ann
 an flighe fhiar na'n ciontach, gheibh i so
 gu h ionad tamh a Dia, agus socraichidh i
 ann a aite naomha." Si Cānain na
 foighidin fosgladh a beil, is a caithe beatha
 sgathan na tuigse, cha 'n ann le buaireadh
 * no criomchaig dh' fhoisglas i suil fa mhaidin
 a ghluaisfe i na teaghlach, no chrìochnaich.

H 2

* Cur-ìomchair. d. i. e. l. b. p. 100 *

eas i obair an-latha: cha' bhi' neòil na gru-
aim aig gabhail tamh air a malaidh no
deoir an ainsheis aig toirt sia'nuis uair sa bith
* air gne riasgail, cha'n' eil ni ra shamhlacha
ris a bhean shaoidheil fhoistineach gun char-
fiar, ioghan no ciulbheartan, bithidh a can-
ain air a roghnacha le tuigse, air a labh-
airt le mullach na cèill, is chum foghlum
an luchd eisdachd: cha n' eil ceol co binn
ri briathraibh maifeach an t suairceis, no
co taitneach ri combhairle ghe' theil
na seirce. Ise a sheallas le modhalachd, a
ghluaileas le measarrachd, is aig am bheil
fior chiuneas ri leabbadh ann a h amharc,
is airgiod sa'n laimh a giulan a bheir dhach-
aidh buannachd is buidhin do innsidh gu laith-
eil, uair sa bith cha'n' eil i aig runacha gluaf-
achd le an-cothrom, ach le ceartas is fir-
inn a chuir an geill do gach neach. Is iad
so a chuideachd ainmeil leis am bu mhiann
leithe bhi air na faotain is air na h ainmea-
chadh.

Ann an aon fhocal, air na sgeudacha le
fionnmhoireachd is grinneas tha h' uile
ghnìomhara aig labhairt ceumana na cèille,
a chithear ni 's iomlaine, is ni 's foill-
eire na 's urra peann a thaisbeineadh, no
teanga chur an geill, anns a mhaifealachd a
tha leabbadh a beatha fein aig foillseacha:
cha'n' ainn gu faoin leanbuidh ni 'n te so
idir a dleasanas, ach gu misneachail cinn-
teach. Uime sin ma tha dochas aig te sa bith
gu faigh i ann a faothair beannacha', ann a

* Gne' dhoirbh.

si'chainte buannachd, ann a bas buaidh, ann
a breithanas aibhneas, cleachdaidh i ann a
beatha riaghailteachd, ann a toileachas inn-
tin gliocas. Ann an sin bidh a gairdeachas
is a sonas faor o gach cumasg amhghair, oir
eisean a tha na fhear fai're air Iffraeil tha e
comasach gu leor air a ceum a choimhid o
shleamhnacha 'sa h aite tamh o mhilleadh.

Gu robh gradh, si'chaint, agus trocair
air na meudacha do 'n te tha beartach ann
an deagh oibridh, agus eolach air a Dia.

1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3
4	4	4	4
5	5	5	5
6	6	6	6
7	7	7	7
8	8	8	8
9	9	9	9
10	10	10	10
11	11	11	11
12	12	12	12
13	13	13	13
14	14	14	14
15	15	15	15
16	16	16	16
17	17	17	17
18	18	18	18
19	19	19	19
20	20	20	20
21	21	21	21
22	22	22	22
23	23	23	23
24	24	24	24
25	25	25	25
26	26	26	26
27	27	27	27
28	28	28	28
29	29	29	29
30	30	30	30
31	31	31	31
32	32	32	32
33	33	33	33
34	34	34	34
35	35	35	35
36	36	36	36
37	37	37	37
38	38	38	38
39	39	39	39
40	40	40	40
41	41	41	41
42	42	42	42
43	43	43	43
44	44	44	44
45	45	45	45
46	46	46	46
47	47	47	47
48	48	48	48
49	49	49	49
50	50	50	50
51	51	51	51
52	52	52	52
53	53	53	53
54	54	54	54
55	55	55	55
56	56	56	56
57	57	57	57
58	58	58	58
59	59	59	59
60	60	60	60
61	61	61	61
62	62	62	62
63	63	63	63
64	64	64	64
65	65	65	65
66	66	66	66
67	67	67	67
68	68	68	68
69	69	69	69
70	70	70	70
71	71	71	71
72	72	72	72
73	73	73	73
74	74	74	74
75	75	75	75
76	76	76	76
77	77	77	77
78	78	78	78
79	79	79	79
80	80	80	80
81	81	81	81
82	82	82	82
83	83	83	83
84	84	84	84
85	85	85	85
86	86	86	86
87	87	87	87
88	88	88	88
89	89	89	89
90	90	90	90
91	91	91	91
92	92	92	92
93	93	93	93
94	94	94	94
95	95	95	95
96	96	96	96
97	97	97	97
98	98	98	98
99	99	99	99
100	100	100	100

MEARACHDAN.

		amaid	Amaid
4	2	dleasdanas	dleasanas
	4	uairbh	uairibh
	6	ann	na
10	10	cad	Ge d'
13	13	folachaidh	folaichte
6	7	cean-gal	ceangal
12	12	ra rìreadh	do rìreadh
13	13	duiche	du'aich
18	18	thairt	tho'airt
7	2	dh'ainmich	dh'ainmich
	6	gceudna	ceudna
	7	tim-choill	timchioll
25	25	tumuill	tamaill
28	28	rioch	riochd
32	32	canmhuin	cànain
8	5	moil	moille
	17	daithoil	daicheill
	25	charruich	charaich
	27	chaidh	chuidh
9	10	on a	o'n
	15	fod-feilbh	no chloch stè'
ro	10	ghiomh	ghniomh
	24	gruamach	gruamach
	25	on cuirineachadh	o'n cuirneachadh
	28	g'uairt	cuairt
11	11	fuilghnidh	fuilingidh
	33	's iadh	is iad
12	4	teampuill	Teampull
	12	's cliu	's a cliu
	25	thanig a riamh	a thainig riamh
	30	anm	a
13	28	bheile na neoile	bhuil na neoil
14	8	carrachadh	caruicheadh
	21	ana	ann an
17	30	toilein	t oilcin

Meirachdan.

Taobh-
dulleig.

Breath.

Meirachd.

Leabh.

17	31	a	air a
18	8	ceangail	ceangal
19	15	cuidheachadh	cuideachadh
20	7	thilgin	thilgeil
21	8	deuchain	d' fheuchainn
	19	an t-fachgille	an t saoghail so
	24	caill	call
22	9	luaimneach	luaineach
	28	ciurin	cuirneachadh
25	18	mid-hreach	mi-dhreach
	23	thar	thair
	29	beoduidh	bithidh a
	30	ach	gach
26	31	bliandhnuidh	bliannai'
27	17	mhichreideas ach.	mhi-chreideasach
35	30	cuimhe	cuimhne
40	5	chreagach	chruaidh
44	16	smuaintich	smuaintidh
45	24	fagail	fhagail
48	1	am	ann
	25	coisfrigte	coisfrigte
50	1	dh' fhoilb feachadh.	dh' fhoillfeachadh
53	8	dh' i	i a
	20	eirich	eiridh
56	8	tionndai'h	tionndaidh
	17	co-aifeach	co'aithifeach
59	29	fanearach	fa'near

